

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY – GEGUŽĖS – MAY 19, 2022 • Vol. CXIII NR. 39

Kaina 2.00 dol.

PERIODICALS

DRAUGAS

laikraštis lietuviams
leidžiamas nuo 1909 metų

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 05-18-2022

A. Stulginskio žvaigžde apdovanotas V. Adamkus: „Viskas – vardan tos Lietuvos“

R. Danisevičiaus nuotr.

Gegužės 17 d. prezidentui Valdui Adamkui už parlamentarizmo, demokratijos ir valstybingumo idėjų puoselėjimą įteiktas Seimo apdovanojimas – Aleksandro Stulginskio žvaigždė. Po iškilmingos ceremonijos Seime buvęs šalies vadovas bičiulius bei apdovanojime dalyvavusius politikus pakvietė į „Stiklių“ restoraną. Čia V. Adamkus švenčia kone visas svarbias šventes. – 2 psl.

Paminėtos R. Kalantos mirties metinės

Prieš 50 metų gyvo Lietuvos laisvės fakelo likimą pasirinkęs Romas Kalanta nepamirštas. Jo auka, gegužės 14 dieną pažadinusi tautą ir išgąsdinusi, privertusi sunerimti okupacinę valdžią, kasmet paminima abiejose Atlanto pusėse.

Apie tai, kaip paminėtas Romo Kalantos mirties 50-metis – 4, 13 psl.

Philadelphijos šokių šventei artėjant

Artėjant XVI Šiaurės Amerikos lietuvių tautinių šokių šventei, tiek daug norisi papasakoti. Pavyzdžiui, kokios mintys sukasi šio grandiozinio renginio kūrybinės grupės nario prof. dr. Vidmanto Mačiulskio galvoje? Arba: kiek lietuviškų simbolių telpa dizainerės Deimantės Kalinauskaitės sukurtame šventės logotipe „Karalių karūna“?

Apie tai skaitykite – 12 psl.

Patys didžiausi laisvės priešai ne tie, kurie ją slopina, o tie, kurie ją išniekina – Vincenzo Gioberti

NUOMONĖS IR KOMENTARAI

Idiotizmas ar kolaboravimas?

GINTARAS VIŠOCKAS

Štai ko nesuprantu. Ukraina dar nenugalėjo Rusijos, Vakarai tik pradėję Ukrainos ginkluotosioms pajėgoms tiekti rimtą ginkluotę, frontuose – tik pirmieji ženklai, jog ukrainiečių kariuomenė ruošiasi plačiam kontrpuolimui, o Vakaruose jau aidi balsai, esą Rusijos negalima žeminti, esą būtinos abipusės nuolaidos, esą būtina tuoj pat nutraukti kovinius veiksmus ir sėstis prie derybų stalo.

Sakydamas „Vakarai“ pirmiausia omenyje turiu ką tik rinkimus laimėjusį Prancūzijos prezidentą Emmanuel Macron, prabilusį apie neleistiną Rusijos žeminimą. Keistas ir Vokietijos kanclerio Olaf Scoln skambutis Vladimirui Putinui. Niekam tikė ir Popiežiaus Pranciškaus pareiškimai, esą pirmiausia – taika, pirmiausia – derybos. Taika – reikalinga, svarbi, bet ko ji verta, jei neparemta teisybe, neparemta pastangomis susigrąžinti tai, ką iš tavęs neteisėtai atėmė?!

Paskutiniai keliolika metų, pradedant 2008-aisiais, kai buvo užpulta Gruzija (Sakartvelas), akivaizdžiausiai parodė, jog Kremlius supranta tik jėgos kalbą; jokios nuolaidos, jokie vizitai, jokie skambučiai nepriverstė Vladimirui Putinui atsikvošėti. Visa Vakarų politika bendraujant su Kremliumi pastaruosius 14 metų buvo klaidinga. Paryžius, Berlynas, Washingtonas naiviai manė, jog su Rusija įmanoma draugauti. Paaikėjo, jog teisybė buvo Baltijos šalys, Lenkija, Ukraina, tvirtinusios, jog V. Putinas – teroristas, kuris pripažįsta tik grubią jėgą.

Tai, kad 2022-ųjų vasario 24-ąją Rusijos armija plačiu frontu veržėsi į Ukrainą, kalti ne vien Kremliaus politikai. Kaltė krenta ir ant vokiečių, prancūzų, amerikiečių pečių – neperprato V. Putino, apsiziopino bendraudami su V. Putinu, leido, kad V. Putinas juos apgautų. Todėl šiandieniniai pasikeitimai, kai Vakarai suskubo į Ukrainą vežti sunkiąją ginkluotę, – tai visų pirma skola, kurią NATO ir Europos Sąjunga privalo gražinti Ukrainai už savas nuodėmes. Būtent – skola, o ne geros valios gestas.

Ir vis tiek šiandien Vakaruose atsiranda politikų, kurie sapalioja, esą teroristinę Rusiją įmanoma sustabdyti derybomis. Kas tai – idiotizmas ar kolaboravimas? Nejaugi Prancūzijos prezidentas nesupranta, kad reikalaujamas nežeminti agresorės Rusijos jis tuo pačiu žemina auka tapusią Ukrainą? Kaip Prancūzijos prezidentui apsiverčia liežuvį tvirtinti, esą Ukraina taip pat turinti bent kažką paaukoti ant Taikos aukuro? Galų gale niekas nesiruošia Rusijos specialiai žeminti. Gražins tai, ką neteisėtai atėmė iš Moldovos, Sakartvelo, Ukrainos, Japonijos, pasitrauks iš Kaliningrado srities, sumokės milijardus dolerių už sugriautus Ukrainos miestus, nužudytus ir sužeistus ukrainiečius, mirties bausme nuteis savus karo nusikaltėlius, – tada bus galima mąstyti ir apie atleidimą. Kalbant atvirai, ne prancūzų lyderio reikalas, kaip Kyjivas spręst atleidimo – neatleidimo dilemą.

O kokio velnio Vokietijos kancleris skambino V. Putinui? Padorus, demokratiškas kancleris pir-

miausia turėjo pasitarti su Baltijos šalių prezidentais – paklausti jų nuomonės. Juk visa pastarųjų metų Vokietijos politika Rusijos atžvilgiu buvo nusikalstamai klaidinga. Jau esama įtakingų vokiečių politikų, kurie beveik atvirai skelbia Vilnių, Rygą ir Taliną būvus teisius, kuomet lietuviai, latviai ir estai baiminosi Rusijos išpuolių. Tad jei nesuvokiate, kas yra Rusija, paklauskite tų, kurie suvokia, ko galima tikėtis iš Kremliaus. Mano įsitikinimu, Vokietijos kancleris pirmiausia turėjo skambinti į Vilnių, Rygą ir Taliną bei teirautis Baltijos šalių patarimų. Šitaip jis privalėjo pasielgti dar ir dėl to, kad NATO ir ES, kaip ypač dažnai Briuselyje ir Strasbūre įrodinėjama, sudarytos iš lygių teisių bei pareigų turinčių valstybių. Jei tai – tiesa, o ne vien gražūs žodeliai, tai Lietuva – tokia pat valstybė kaip ir Vokietija.

Bet Vokietijos premjeras, sprendžiant iš viešųjų informacijos šaltinių, neskambino prezidentui Gitanui Nausėdai. O G. Nausėda, sužinojęs apie O. Scoln akibrokštą, – neišsėdė, nesupyko, nepareikė protesto. Be reikalo nesupyko, be reikalo neišsėdė. Tokia praktika Europos Sąjungoje privalo būti nutraukta. Jei Paryžius ir Berlynas sumanė šnekučiuotis su Kremliumi, privalo sulaukti Vilniaus, Rygos ir Talino palaiminimo. Tik taip ir niekaip kitaip. NATO ir ES santykiai su Rusija – tai pirmiausia Baltijos šalių ir Lenkijos reikalas. Nes tikimybė, jog Rusija bombarduos Branderburgo vartus Berlyne ar Eifelio bokštą Paryžiuje, – labai nedidelė. O tai, kad išprotėję Kremliaus teroristai numes bent keletą bombų ant Gedimino kalno Vilniuje ar Vavelio rūmų Krokovoje, – tikimybė kur kas didesnė.

Todėl NATO ir ES tiesiog privalo atsižvelgti į nuomonę tų, kuriems lemta gyventi Rusijos pašonėje. Lietuva sakė, kad nereikia tiesti „Nord Stream 2“, bet anoji Vokietijos kanclerė Angela Merkel net išsišiepė melavo, jog šis dujotiekis – vien tik verslas ir jokios politikos. Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė jau kadaise pavadino V. Putiną nusikaltėliu. Beje, jos pareiškimas šokiravo daug ką Vakaruose. Bet šiandien akivaizdu, kad ji buvo teisi. Baltijos šalys stebėjosi ne be pagrindo, kodėl V. Putino valdoma Rusija dujas ir naftą Vokietijai ir Prancūzijai linkusi parduoti pigiau nei Vilniui ar Talinui. Mūsų partneriai tokių Kremliaus pasiūlymų turėjo atsisakyti. Bet neatsisakė. Išdavysčių sąrašas – labai ilgas.

O jei Prancūzija su Vokietija ateityje vis tiek piktinaudžiaus savo galia, kolaboruodamos su Rusija, neatmetina versija, jog Europoje ims formuotis nauji politiniai dariniai. Naują gynybinį aljansą galėtų sudaryti Ukraina, Lenkija, Baltijos šalys, Rumunija, Suomija, Švedija. Tai žinoma – tik teoriniai samprotavimai. Greičiausiai – neteisingi. Bet Ukrainoje aptinku vis daugiau politikų, kariškių, žurnalistų, kurie kalba būtent apie naująjį mažytį NATO, kuriame nebūtų vietos jokioms draugystėms su Kremliumi. Nes Rusijoje politikai keisis, o Rusijos imperinės ambicijos niekur nedings. Kaip nepasikeis ir Prancūzija su Vokietija – vis žvilgčios, kaip įsiteikti Kremliaus gaujai.

Jei jums įdomi mano asmeninė nuomonė, šių eilučių autorius netiki, jog Rusija kada nors taps demokratinė, o Prancūzija ir Vokietija atsisakytų savų išdavysčių.

„Viskas – vardan tos Lietuvos“

Atkelta iš 1 psl.

Tarp kitų svečių šventėje dalyvavo Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo pirmininkas profesorius Vytautas Landsbergis bei senas V. Adamkaus bičiulis Raimundas Mieželis. Prezidento žmonai Almai Adamkienei gydytojai patarė likti namuose.

Priimdamas apdovanojimą V. Adamkus sakė, kad šis jam – vienas brangiausių, nes atspindi svarbiausias vertybes jo gyvenime. „Gerbiame, tikras politikas niekada nedirba dėl įvertinimo ar apdovanojimų. Viskas dėl žmonių, valstybės, demokratiško ir oraus gyvenimo. Viskas – vardan tos Lietuvos. A. Stulginskio žvaigždės šviesoje nuoširdžiai linkiu, kad Lietuva tokia ir išliktų visais laikais, visose istorinėse si-

tuacijose. Tokia, kokia ji yra šiandien, prisidedama prie laisvės ir tiesos gynimo...“ – kalbėjo Seime buvęs šalies vadovas.

A. Stulginskio žvaigždė Seimas nusprendė apdovanoti ir JAV senatorių Richard Joseph Durbin, kuriam apdovanojimas bus įteiktas vėliau. Jie tapo pirmaisiais šio Seimo apdovanojimo laureatais. Ši apdovanojimą parlamentas įsteigė Steigiamojo Seimo ir Lietuvos Respublikos paskelbimo 100-ųjų metinių proga, siekdamas pagerbti iškilų A. Stulginskio asmenybę.

LR Seimo inf.

V. Adamkus su senu savo bičiumi R. Mieželiu.

R. Danisevičiaus nuotr.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Thursday

and Saturday

except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,

4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL

and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase – \$340.00 • kartą per savaitę \$240.00

| Kanadą – metams \$390.00 (USD) • 1/2 metų \$210.00 (USD) • 3 mėn. \$110.00 (USD)

| Lietuvą paprastu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

Internetinė prenumerata – metams \$99.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

| Kanadą – metams \$150.00 (USD) • 1/2 metų \$120.00 (USD) • 3 mėn. \$75.00 (USD)

| Lietuvą – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, prenumeratos kvitų nesiuočiame. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien nuo 9:00 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien nuo 8:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

Administracija –

skelbimai@draugas.org, administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė,

audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Redaktorė –

Virginija Petrauskienė

Techninis redaktorius –

Jonas Kuprys

Korektorė –

Dalia Sokienė

El. svetainė –

Neringa Smilgytė

Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Autorių nuomonė nebūtinai sutampa su leidėjų ir redakcijos nuomone.

Remkime Draugo fondą • www.draugofondas.org

Ji – tai ukrainietė, pabėgusi į Lietuvą iš okupuotos pietų Ukrainos dalies. Čionai pasislėpti nuo karo ją pakvietė giminės. Pavadinime ją Irina, nes jos vardo ir miestelio, kur ji gyvena, manau, dar nereikia įvardinti – priešas yra užėmęs jos namus ir keršija kiekvienam, kuris išdrįsta apie jį pasakyti nemalonią tiesą.

Irinės istorija žiauri, jos tragedija prasidėjo dar toli gražu iki šio karo. Savo miestelyje jos gyveno trise – ji, jos dukra ir anūkė.

Kodėl Vakarų valstybės iki šiol Ukrainos nepriėmė į NATO ir Europos Sąjungą, teisinasi tuo, kad ten buvo didelė korupcija. Terminų žodynas šį žodį taip aiškina – valstybinės įstaigos pareigūno ar politinio veikėjo kyšio ėmimas už pareigų atlikimą arba už įstatymo pažeidimą, siekiant naudoti sau arba abipusės naudos; papirkimas, kyšininkavimas. Kad tai nėra iš piršto laužta, rodo Irinos šeimos istorija. Jos žentas prieš aštuonerius metus buvo policijos vieno departamento viršininkas. Jo viršininkas – policijos vadas ėmė iš jo reikalauti atlikti neteisėtus veiksmus, paprastai tariant – dengti mafiją, už tai gauti atlygį ir juo dalintis. Žentas buvo labai teisingas žmogus – naujosios Ukrainos atstovas ir griežtai atsisakė tai daryti. Tad vieną dieną kartu su žmona, Irinos dukra, buvo susprogdintas savame automobilyje, o šeima liepta tylėti. Oficialiai policijos pareigūnas žuvo nelaimingo atsitikimo dėka. Žmonos, Irinos dukters, gyvybė buvo išgelbėta, jos kūną praktiškai sumontavus iš naujo. Tai buvo laikotarpis, kai Rusija užėmė netoliese esantį Krymą. Nepakėlęs širdies skausmo netrukus infarktu mirė Irinos vyras. Pati Irina turėjo išeiti į ankstyvą pensiją, kad galėtų slaugyti savo dukrą, kuri ilgainiui pagijo ir netgi tęsia teisininkės karjerą.

Ir štai vėl karas

Kaip daugelis ukrainiečių, ir ne tik ukrainiečių, Irina netikėjo, kad „broliai“ rusai juos puls ir taip negailestingai žudys, bet vieną ankstų vasario rytą jos trys pabudo nuo sprogimo netoli namų – toje vietoje kažkada buvo kariuomenės sandėliai, dabar tušti. (Rusija net nepasivargino surinkti naujų davinių apie Ukrainą ir daug objektus pagal senus žemėlapius. Todėl ji ir pralaimi kare prieš Ukrainą, nes gyvena sugriuvusios Sovietų Sąjungos betvarkėje.) Dukra, dirbusi migracijos tarnyboje, sėdo prie telefono ir ėmė teirautis, kas atsitiko. Anūkė, kuriai tebuvo gal vienuolika metų, ištikio šokas – jai sprogimas priminė tėvelio žūtį; ir taip visą karo laiką – ji dažnai atsiduria šoko būsenoje ir keletą dienų negali kalbėti.

Irinės miestelio daugiau nebombardavo, nes čia nėra strateginių objektų, iš okupuoto Krymo kariuomenė užėjo ir praėjo toliau, liko vadinamosios Rossgvardijos – karo policijos čekėnų dalinys. Po gyvenvietę pasklido nesiprausę, dvokiančiais drabužiais, alkani ir pikti kareiviai-policininkai. Kadangi jų ir toliau niekas neaprupindavo maistu ir būtiniausiais daiktais, jie apsirūpindavo patys – plėšdavo, vogdavo. Paklausiau Irinos, ar ir pas ją buvo atėję prašyti maisto. Ji atsakė: „Jie neprašo, ateina ir ima viską, ko jiems reikia“. Pirmomis dienomis dar veikė viena kita parduotuvė ir galima buvo kai ką nusipirkti, bet po poros savačių sandėliai ištuštėjo, o papildymas neateina, ir jokių galimybių ką nors pirkti neliko. Dalis žmonių jau badauja.

Irina yra gimusi Rusijoje ir nuo trejų metų su tėvais atvykusi gyventi į Ukrainą. Nors gimė ruse, bet šiandien rusai ir Rusija jai yra „jie“, o Ukraina ir ukrainiečiai – „mes“. Ji stebisi, kad „jie“ uždarė visas įstaigas ir visas įmones, tad gyvenvietėje niekas nebeveikia ir beveik niekas neturi darbo (aptarnaujamos tik elektros linijos ir dar keletas objektų) ir pragyvenimo šaltinio. Ji samprotauja: „Jeigu jau užėmė kraštą, tai leisk ką nors daryti – juk viskas tavo ir tegu veikia tavo naudai, bet ne... kvailiai“.

Irina labai vaizdžiai pasakoja savo būsena okupacijoje, gaila, kad pokalbio metu negalėjau jos minčių išrašyti telefone, o taip vaizdžiai atpasakoti nesugebėsiu. Ji kalbėjo, kad jautėsi tarsi stiklainyje ir jai trūko oro. Niekas jos nekankino fiziškai, bet dvasiškai atmosfera jai buvo nepakeliamą – visko reikėjo bijoti, baugino kiekvienas gatvėje sutiktas kareivis, kiekvienas garsas kieme ar prie durų. Kiekvieną akimirklą laukei ko nors baisaus.

Kai prasidėjo karas, jos anūkė buvo Kyjive, kur studijavo informatiką aukštosios mokyklos antrame kurse. Po pirmųjų sprogimų devyniolikmetė mergina

Ji pasirinko laisvę

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

patyrė panikos priepuolius – ji liko viena, mama ir močiutė liko okupuotoje zonoje. Tik pripratusi veikti Irina nepasimetė. Ji susisiekė su pažįstamais Kyjive ir paprašė pasirūpinti anūke, bet ir šie jau buvo atskirti nuo miesto centro, kur gyveno mergina. Priemiesčiuose vyko mūšiai tarp Ukrainos sostinės gynėjų ir Rusijos desantininkų. Beklajodama po tuščią miestą mergina pamatė skelbimą, kad formuojamas traukinys evakuacijai į Lenkiją, į Varšuvą. Vėlgi Irina susisiekė su kaimynų mergaite, kuri studijavo Varšuvoje, ir paprašė pagloboti anūkę, kai ji atvyks. Nors kelionė traukiniu iki Varšuvos buvo ilga, bet galų gale mergina pasiekė tikslą, ir viskas baigėsi sėkmingai, jeigu taip galima pasakyti apie karo metą.

Irinės dukra okupuotoje gyvenvietėje ištvėrė mėnesį. Ji pasinaudojo proga, kad jos pažįstami savo automobiliu važiuo į Lvivą vakarinėje – rusų neužgroboje Ukrainos dalyje, ir išvyko kartu, pasiėmusi tik mažytį lagaminėlį. Iš Lvivo ji nuvyko pas dukrą į Varšuvą, kur jos pragyveno dar mėnesį. Po to, kai ukrainiečiai atmušė rusus nuo sostinės, dukra ir anūkė atvažiavo į Kyjivą ir ilgainiui abi susirado darbą. Nors pavojaus sirenos kaukia dažnai, bet čia gyventi jau galima.

Irina savo gyvenvietėje nebeištvėrė po dviejų mėnesių. Nors jos šaldiklyje maisto atsargų dar buvo likę pakankamai, ji nutarė pasinaudoti tolimu giminaičių kvietimu vykti į Lietuvą, kur paskutinį kartą lankėsi prieš 17 metų. Raktus paliko namo administratorėi, davusi jai leidimą, jeigu pritrūks maisto, naudotis jos atsargomis. Administratorė irgi norėjo važiuoti kartu, bet neleido pareigos jausmas, mat net 80 proc. namo gyventojų yra pasitraukę iš namų į užsienį arba į neužimtą Ukrainos dalį ir palikę jai raktus. Irina sako, kad panašus procentas gyventojų likę ir visame miestelyje. Likę tik tie, kurie nebūtinai jėgų arba neturi lėšų pasitraukti, nes veltui niekas neevakuoja, už kelionę reikia mokėti brangiai. Tie, kurie surado būdą užsidirbti iš besitraukiančių, ima nemažus pinigus, nes rizikuoja gyvybe.

Iriną paėmęs mikroautobusas važiuo į Lvivą. Kelionė, kuri taikos metu būtų trukusi keletą valandų, dabar tęsėsi keletą dienų. Okupuotoje teritorijoje kas keli kilometrai stovėjo blokpostai, kur visi keleiviai buvo tikrinami. Paskui reikėdavo laukti, kol kareiviai duos leidimą vykti toliau. O kodėl tas leidimas buvo duodamas ar neduodamas, niekas nežinojo – tiesiog kaip kareiviams norėjosi. Kartkartėmis autobusiukas su 12 žmonių sustodavo atlikti gamtinių reikalų. Automobilio savininkas turėjo pasiūšęs maršką, ją išstempdavo ir už tos marškos sutūpę žmonės galėdavo nusilengvinti. Irina sakė išvažiuodama nei gėrė, nei valgė, kad kelionėje kuo mažiau reikėtų rūpintis pilvo reikalais. Kai pagaliau ke-

liautojai gavo leidimą išvažiuoti į neutralią zoną, Irina lengviau atsikvėpė. Sako: „Mus pasitiko nors griežti, bet malonūs ir tvarkingai apsirengę mūsų kareiviai, ne taip, kaip rusų pusėje, kur nuo kareivių dvokė iš tolo“. Lvive, kur ji atsidūrė tarp kitų besitraukiančių į vakarus, ukrainietis iš Donbaso, kur tebevyksta žiaurūs mūšiai, jos paklausė: „Kodėl jūs bėgote, jeigu pas jus nešaudė?“ Ji atsakė: „Jūs nežinote, ką reiškia gyventi okupuotam“.

Pagaliau Lietuvoje

Tos šeimos moterys sutarė, kad palaikys ryšį ir progai pasitaikius susijungs vėl. Jeigu būtų užimtas Kyjivas, dukra ir anūkė atvažiuos į Lietuvą, o jeigu Ukraina išsivaduos, Irina atvažiuos į Kyjivą. Kai ji Vilniuje išlipo iš autobuso, kuris ją vežė nuo Ukrainos-Lenkijos sienos, sako, tik tada atsipalaidavo, nors ir dabar visos jos mintys yra ten – Ukrainoje. Jai rūpi jos artimųjų ir jos buto likimas. „Paleisk tu tą savo butą, svarbiausia išlikti gyvai“, – liepia jai dukra. „Negaliu, juk ten praleistas visas mano gyvenimas“, – guodžiasi Irina. Lietuvoje ji gavo telefono kortelę su nemokamu ryšiu, todėl nuolat „sėdi“ telefone – seka fronto žinias ir kalbasi su saviškėmis bei kitais giminėmis ir pažįstamais. Su kai kuriais nutraukė ryšį. Kai viena giminaičė išvažiuojant jos paklausė: „O kodėl tu bėgi, juk atėjo mūsų šaliai?“, – ji nebenori su ja turėti reikalų. Ji baisesi rusais, kurie viską tempia iš jos krašto – ešelonais veža grūdus, kombainus, traktorius, lengvuosius automobilius ir kitą turta, kurį tik įmanoma pavežti. Sako, kad netolimame nuo jos gyvenamos vietos mieste okupantai neleidžia laidoti žmonių, net ir tų, kurie mirė savo bute ar name. Gresia epidemija.

Išbandymai istorija

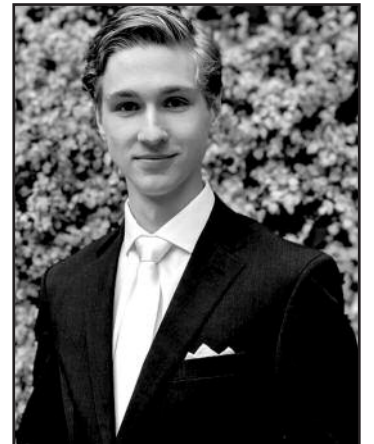
Rūsti Ukrainos istorija. Vien per pastaruosius 100 metų šios šalies gyventojai jau trečią kartą patiria genocidą. Apie 1930 m. nepaklusnius ukrainiečius marino badu Kremliaus sovietai – buvo konfiskuojami visi grūdai ir kiti maisto produktai – „holodomoro“ metu mirė keli milijonai. Antrojo pasaulinio karo metu juos naikino vokiečiai, bet išnaikino ne tiek daug, kiek dabar išnaikino ir vis dar naikina „broliai“ rusai. Pats Kremlius giriasi, kad į Rusiją išvežė per milijoną ukrainiečių. Dažniausiai veža į Sibirą, iš kur baigia išbėgioti patys rusai. Per 6 mln. pasitraukė į užsienį, ir didelė dalis tikriausiai negrįš į savo šalį, nes nebus kur grįžti – sugriauti ištisi miestai, gyvenvietės. Lietuvoje ukrainiečių – jau per 50 tūkst., o iš viso iš savo vietų pajudėjo per 10 mln. – kai kurie iš rytinės dalies, kur vyksta mūšiai, persikėlė į vakarinę dalį. Bet ukrainiečiai nepasiduoda nei fiziškai, nei dvasia. Štai anądien, kai rytinėje dalyje ukrainiečiai okupantus išvijo iš svarbaus taško, karo psichologas Oleksij Arestovič *Youtube* klausytojams piešė nuostabius Ukrainos ateities vaizdus – Kyjivo Rusia atgims, o putininė Maskovia žlugs istorijos ūkuose. Ir tuo tiki ne tik ukrainiečiai.

Plečiasi JAV Lietuvių jaunimo sąjunga

Gegužės 12 d. JAV Lietuvių Bendruomenės San Francisco apylinkės valdyba kartu su JAV Lietuvių jaunimo sąjunga (LJS) įkūrė San Francisco Lietuvių jaunimo skyrių prie San Francisco LB apylinkės valdybos. Skyriaus lyderiu išrinktas **Marius Tali**.

Šis skyrius jungs 16–29 metų jaunimą iš North Californijos, koordinuos veiklą ir dalyvaus JAV LJS projektuose, taip pat prisidės prie San Francisco mokyklos ir visos Lietuvių Bendruomenės renginių bei kitos veiklos.

Prie naujojo skyriaus kūrimo aktyviai prisidėjo JAV LJS pirmininkė Marija Čyvaitė, San Francisco lituanistinės mokyklos „Genys“ vadovė Aistė Solly. Marijū Tali draugai ir skyriaus nariai pasveikino su vadovo pareigomis, linkėdami jam puikios kloties, būriant jaunimą ir vystant San Francisco lietuvių jaunimo veiklą.

Parengta pagal San Francisco Lithuanian-American Community FB

Marius Tali

TELKINIAI

Paminėtos R. Kalantos mirties metinės

Savaitgalį Lietuvos šaulių sąjunga išėivijoje (LŠSI) Čikagos Šv. Kazimiero kapinėse paminėjo Romo Kalantos susideginimo 50-ąsias metines. Minėjimas vyko prie R. Kalantai skirto paminklo, kuris buvo pastatytas 1979 m. Jo autorius – Ramojus Mozoliauskas. Šį pirmąjį pasaulyje paminklą, skirtą kankinio dėl Lietuvos laisvės atminimui, finansavo LŠSI, surinkusi 20 tūkstančių dol. Ant paminklo parašyta: „Romui Kalantai ir visiems, žuvusiems už Lietuvos laisvę kovoje prieš raudonąjį tironą“.

Renginyje dalyvavo Litanistikos tyrimo centro (LTC) atstovai. Susirinkusius pasveikino ir LTC viešnia iš Lietuvos dr. Žydrone Kolevinskienė.

1972 m. gegužės 14 d. Kauno miesto sode, prie Muzikinio teatro, protestuodamas prieš sovietinį režimą, Romas Kalanta apsipylė benzinu iš 3 litrų stiklainio ir užsiliepsnojęs sušuko „Laisvę Lietuvai!“. Atskubėję greitosios pagalbos medikai Romą į ligoninę išvežė jau netekusį sąmonės. Pastangos išgelbėti gyvybę buvo nesėkmingos, konstatuoti viso kūno antrojo ir ketvirtąjo laipsnio nudegimai. Oficialiais duomenimis, Romas Kalanta mirė 1972 m. gegužės 15 d. 4 valandą ryto.

Jo užrašų knygelėje liko ir paskutinis įrašas: „Dėl mano mirties kalta tik santvarka“. Romas Kalanta suvokė, kad totalitarinė santvarka yra žudanti, ir ryžosi pasiaukoti prisidedamas prie Lietuvos išsilaisvinimo.

Romo Kalantos susideginimas pirmiausia sukėlė spontanišką pasipriešinimą, nesankcionuotą protestą, kuris Kaune, garsėjusiame lietuviška tautine dvasia, gana stipria Katalikų Bažnyčios įtaka, neformaliais jaunimo judėjimais, rado tinkamą terpę. Sovietų KGB pastangos išvengti bet kokių žmonių susibūrimų paankstinant R. Kalantos laidotuves tik dar labiau paastrino padėtį. Į laidotuves pavėlavęs jaunimas pasipiktino, nešė ir dėjo gė-

Minėjimo dalyviai Čikagos Šv. Kazimiero kapinėse prie Romo Kalantos paminklo.

Jono Kuprio nuotraukos

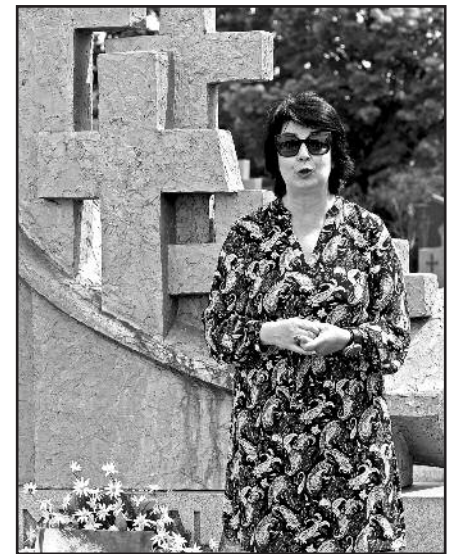

Iškilminga šaulių eiseną.

les jo žūties vietoje.

Mieste prasidėjo antisovietinis bruzdėjimas, išaugęs į atvirą pasipriešinimą. 1972 m. gegužės 18–19 d. vyko demonstracijos, kuriose dalyvavo keli tūkstančiai žmonių. Eidami Kauno gatvėmis jie skandavo: „Laisvę Lietuvai!“. Mieste buvo platinami atsisaukimai „Tegyvuoją nepriklausoma Lietuva!“. Pažymėtina, kad antisovietiniai neramumai Kaune tuo metu buvo vieni gausiausių Sovietų Sąjungos

mastu. Valdžia prieš manifestantus, be milicijos, metė ir desantininkų bei saugumiečių būrius. R. Kalantos protestas buvo didžiulis žingsnis Lietuvos laisvės byloje – apie mūsų siekius dar kartą išgirdo visas pasaulis.

Renginyje žodį tarė LCT viešnia iš Lietuvos Žydrone Kolevinskienė.

Parengta pagal Lithuanian Research and Studies Center FB ir Irs.lt

Mamos JAV mokykloje pristatė Lietuvą

Orland Park miestelyje esančioje Jerling Jr. High School neseniai buvo surengtas vakaras, kurio metu įvairiautės mokyklos bendruomenės atstovai pristatė savo šalį, jos tautines tradicijas. Mokykloje mokosi ir lietuvių vaikų, tad Lietuvai atstovavo dvi mamos – Aušra Kaubrytė ir Asta Šiugždinis.

Moterys parengė Lietuvos stendą, jame apsilankę šventės dalyviai ir svečiai galėjo pasižiūrėti nuotraukų, kuriose užfiksuoti gražiausi Lietuvos kampeliai, pačiupinėti mūsų „brangakmenį“ gintarą, pamatyti iš jo pagamintų papuošalų. Taip pat visi galėjo pasivaišinti lietuvių mamų pagamintais lietuviškais patiekalais: mieliniais blynais, šviežia namuose kepta duona, taip pat duona, pakepinta su česnakais. O saldumynų mėgėjams pasiūlyta šakočio. Buvo ir lietuviškos gijos bei šaltibarščių. Aušra prisipažino, kad jaudinosi, ar kas išdrįs paragauti lietuviškos „gaspacho“ – mūsų tautiečių taip mėgstamų šaltibarščių. Svečiai drąsiai ragavo – didžiulis šaltibarščių dubuo kaipmat buvo ištuštintas.

Štai koks apie Lietuvą pasakojantis stendas: galima ir pasižiūrėti, ir patiekalų paragauti.

Mamos Aušra (k.) ir Asta su mokyklos direktoriumi D. Prorok.

Aušra ir Asta, vilkėdamos lietuvių tautiniais kostiumais, pademonstravo ir pasaulyje žinomą lietuvių grožį.

Šventėje dalyvavo Lenkijos, Palestinos, Egipto, Vokietijos, Meksikos, Sirijos, British Virgin Islands ir Italijos atstovai. Vokiečiai pakvietė pasimokyti ir kartu pašokti jų tautos šokių. Musulmonų pasaulio atstovai pademonstravo savo nuostabų meną – piešinius ant rankų su chna dažais. Mokyklos direktorius Dan Prorok aplankė visų šventės dalyvių stendus ir padėkojo juos parengusiems tėvams.

„Draugo“ inf.

Šokiais rėmė Ukrainą

Šoka ukrainiečių vaikų grupė.

Gegužės 14 dieną vyko New Jersey lietuvių, estų, latvių, ukrainiečių ir sakartveliečių bendruomenių renginys, skirtas palaikyti ir paremti kariaujančią Ukrainą. Renginio metu jame dalyvaujančių bendruomenių jaunieji šokėjai scenoje šoko savo tautinius šokius ir sulaukė daug plojimų ir pagyrimų.

Smagu buvo ir šokėjams, ir žiūrovams. Vaikai iš įvairių bendruomenių susidraugavo ir neįjuto jokių kalbos barjerų: visi ne tik šoko, dainavo bet, žinoma, ir išdykavo. Vėliau visi dalyviai vaišinosi ukrainietiškais barščiais, balandėliais ir tradiciniais lietuviškais cepelinais.

Renginyje dalyvavo ir LR generalinis konsulas New Yorke Vaclovas Šalkauskas. Jis taip pat nepraleido progos apsilankyti lituanistinėje mokykloje „Lietuvėlė“. Šiai mokyklai patalpas

Tarp žiūrovų – ir LR gen. konsulas New Yorke V. Šalkauskas.

suteikia estų bendruomenės kultūros namai Lakewood miestelyje. Džiugu, kad etninės bendruomenės taip gražiai draugauja, supranta ir paremia viena kitą, o prireikus, padeda nelaimėje.

Parengta pagal FB inf.

Lietuvaitės pašoko „Kepurinė“ – tradicinį pasveikinimo šokį.

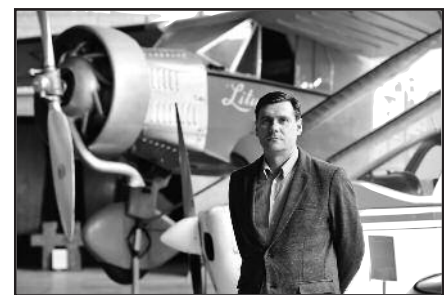
„Draugas“ kviečia į senamadišką susitikimą

„Lėktuvo nusileidimas virš Cicero aveniu į Midway oro uostą“. 2000

Mindaugo Kavaliausko nuotr.

Pažįstamos vietos? Nuotraukoje – Čikagos Midway tarptautinio oro uosto prieigos. Šiame oro uoste (beveik redakcijos kieme!) nusileis lėktuvus, iš Baltų studijų AABS konferencijos Seattle atskraidinsiantis „Draugo“ rengiamo vakaro – susitikimo svečių. Tiesa, jį atskraidins ne „Lituanica“, bet „Southwest“, tačiau iš jo išlipsiantis keleivis, kurio mes laukiame, labai daug žino apie „Lituanica“ ir jos garsiuosius lakūnus. Nes jis – Lietuvos aviacijos muziejaus vadovas. Prieš keletą metų užimdamas šias atsakingas pareigas, fotomenininkas, parodų organizatorius Mindaugas Kavaliauskas sakė norįs „atnešti svajonės pojūtį į skrydžio kultūros Lietuvoje pažinimą“.

Mindaugas Kavaliauskas prie „Lituanica“ replikos.

Mato Laužadžio nuotr.

Mindaugas papasakos apie įdomiausias muziejaus ekspozicijas, naujausius tyrimus, atradimus, apie tai, kaip tobulinamos S. Dariaus ir S. Girėno gimtinės muziejai bei kitus LAM plėtros darbus. Jis pats neblogai pažįsta Ameriką, taip pat ir Čikagą, yra čia gyvenęs, surengęs parodų, o jo albume „D., G. ir kiti“ (2013) – daug įdomių ir neįtikėtinų čikagietiško motyvų!

Mindaugas taip pat pristatys savo naujausią, ketvirtą, fotografijų albumą „Lietuva. Pasisveikinimų vaizdai“, kuriame sudėta jo meilė Lietuvai „iki pat mėnulio“. Ką tai reiškia, sužinosite atvykę pas mus į svečius!

Senamadiškas susitikimas (t. y. gyvai) su fotomenininku, parodų kuratoriumi, Lietuvos aviacijos muziejaus direktoriumi Mindaugu Kavaliausku ir jo šeima „Draugo“ patalpose – ketvirtadienį, birželio 2 dieną, 6 val. vakaro. Adresas: 4545 W. 63 Str., Chicago, IL, 60629. Laukiame visų!

„Draugo“ redakcija

Susipažinkite ir pasiklausykite: muzika pianolai

Nacionalinės bibliotekos, Muzikos ir vizualiųjų menų skyrius svetainėje epaveldas.lt parengė virtualią, lietuviškų ritinėlių pianolai parodą „Lietuviška muzika pianolai“.

Lietuvos nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje saugoma išsamiausia lietuviškų muzikinių ritinėlių pianolai kolekcija. Tai unikalūs lietuvių muzikinės kultūros artefaktai, mūsų muzikos istorikų ilgą laiką netyrinėti ir net neminėti. Išleisti 1920–1930 m. Jungtinėse Amerikos Valstijose, šie ritinėliai tapo išskirtiniu JAV lietuvių bendruomenės kultūrinės veiklos rezultatu. Ritinėliai užfiksavo ir dabar atspindi to meto mūsų tautiečių muzikinį gyvenimą, populiarių repertuarą, tradicijų tęstinumą ir tautos gyvybingumą, išliekanti mišrioje daugiakultūroje ir daugiatautėje aplinkoje.

Šiuose ritinėliuose įrašytų muzikos kūrinių galima pasiklausyti aplankius virtualią parodą. Rengėjų nuotr.

įrašų eksponatais, atspindi vis kitą lietuviškų ritinėlių pianolai aspektą.

Paroda parengta atnaujintame portale epaveldas.lt. Kviečiame susipažinti ir pasiklausyti!

Darius Kučinskas, muzikologas, humanitarinių mokslų daktaras

Virtualioje parodoje eksponuojamus ritinėlius įgrojo vienas žymiausių pianolininkų (taip vadinami atlikėjai, grojantys pianola) Bob Berkman (Buffalo, JAV). Skaitmenintus garso įrašus suredavo garso režisierius Darius Špakauskas (Torontas, Kanada).

Paroda suskirstyta į penkis skyrius – virtualias parodų sales: „Leidėjai“, „Muzikos autoriai“, „Liaudies muzika“, „Originalios kompozicijos“, „Skoliniai“. Kiekvienas skyrius, kuris glaustai aprašytas ir papildytas pianolos garso

Muzikinių ritinėlių tyrinėtojas dr. Darius Kučinskas raskose laiko ritinėlių, kuriame įrašyta melodija.

V. Petrauskienės nuotr.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Švedija pasirašė stojimo į NATO paraišką

Stokholmas (BNS) – Švedija gegužės 17 dieną pasirašė oficialią paraišką dėl stojimo į NATO, Stokholmui išvakarėse paskelbus apie ketinimą jungtis prie 30 narių karinio aljanso.

Kaimyninės Suomijos parlamentas vėliau tą pačią dieną turėtų oficialiai paremti analogišką žingsnį.

Tokia Šiaurės valstybių pozicija supykde Kremlį, kadangi Švedija atsisako 200 metų senumo neutralumo politikos. Suomija tokios politikos laikėsi nuo Antrojo pasaulinio karo pabaigos.

Nors dauguma NATO narių nori kuo greičiau priimti abi šalis, Turkija gali apsunkinti šį procesą. Ankara kaltina Stokholmą ir Helsinkį neveiklumu prieš užsienyje gyvenančius kurdų kovotojus.

Turkų prezidentas Recep Tayyip Erdogan pakartojo savo praėjusią savaitę išdėstytą poziciją, kad abiejų Šiaurės šalių kelias į NATO toli gražu nebus sklandus. Visos 30 dabartinių NATO šalių turi sutikti, kad būtų atvertos durys naujoms narėms. R. T. Erdogan apkaltino abi Šiaurės šalis atsisakant išduoti Turkijos ieškomus „teroristus“.

Tuo metu Suomijos prezidentas Sauli Niinisto atvyko į Švediją dviejų dienų trukmės vizito ir buvo priimtas jį pakvietusių Švedijos karaliaus Carlo XVI Gustav ir karalienės Silvia.

„Laikėme taiką savaime suprantamu dalyku; vasario 24 dieną taika buvo sulaužyta“, – kreipdamasis į Švedijos parlamentą pabrėžė S. Niinisto, turėdamas omenyje datą, kai Rusija įsiveržė į Ukrainą.

„Mūsų seni būdai tvarkyti reikalus nebeatitinka naujos situacijos, – sakė S. Niinisto. – Mūsų santykiai su Rusija pasikeitė.“

Jis taip pat užsiminė apie R. T. Erdogan komentarus, kuriuos pavadino „stebinančiais ir įdomiais“.

Austrija nemato savo šalies NATO

Briuselis (ELTA) – Austrijos užsienio reikalų ministras Alexander Schallenberg sako, kad Švedijos ir Suomijos planai tapti NATO narėmis nėra pavyzdys jo šaliai. „Mūsų geografinė situacija visiškai kitokia. Mūsų ir istorija visiškai kitokia. Manau, kad į tai reikia atsižvelgti“, – sakė jis.

Kartu A. Schallenberg pabrėžė, kad Austrija politiškai nėra neutrali. „Agresijos karo atveju neutralumo negali būti, – sakė jis, turėdamas omenyje Rusijos karą prieš Ukrainą. – Mes labai aiškiai išsakėme savo poziciją, remiami visais sankcijomis ir darome viską, ką galime, teikdami pagalbą iš savo pusės“.

Paklaustas, ar Austrijos saugumas, nepaisant neutralumo Aljansui, yra garantuotas, ministras pabrėžė, kad nereikia nuvertinti šalies ginkluotųjų pajėgų.

Kremlius kaltina Vakarų „karu“ prieš Rusiją

Maskva (ELTA) – Kremlius apkaltino Vakarų kariaujant karą prieš Rusiją. „Tai valstybės priešės. Nes tai, ką jos daro, yra karas“, – pareiškė Kremliaus atstovas Dmitrijus Peskovas.

Prezidentas Vladimiras Putinas, turėdamas omenyje Vakarų sankcijas, anksčiau yra kalbėjęs apie ekonominę „žaibišką karą“. Savo jau beveik tris mėnesius trunkantį karą prieš Ukrainą Rusija tuo tarpu vadina tik „karine specialiąja operacija“.

Anot D. Peskovo, Vakarai kariauja diplomatinę, ekonominę ir politinę karą prieš jo šalį. „Faktiškai mes patiriame tobulą audrą ir tiesos momentą“, – sakė jis. Rusija esą turi parodyti, kad geba ginti savo interesus. „Tačiau kiekvienas karas baigiasi taika. Ir ši taika bus tokia, kad mūsų balsas bus girdimas, kad mes jausimės patogiai ir saugiai ir tvirtai stovėsime ant kojų“, – kalbėjo Kremliaus atstovas.

NATO viršūnių susitikimą rengs „Litexpo“ rūmuose

Vilnius (BNS) – Kitais metais Vilniuje vyksiantį NATO viršūnių susitikimą Vyriausybė svarsto rengti „Litexpo“ parodų rūmuose.

Tai numatyta įregistruotame nutarimo projekte.

Dokumente nurodoma, kad už 2023 metais organizuojamą renginį yra atsakinga Užsienio reikalų ministerija.

Šiomet Aljanso lyderių susitikimas vyks Madride. Jame Lietuvos atstovai tikisi, jog NATO peržiūrės Rytinio flango gynybos planus ir išsipareigos iš batalionų į brigadas transformuoti Baltijos šalyse, Lenkijoje dislokuotas pajėgas.

Vidurio ir Rytų Europos šalys to siekia, reaguodamos į Rusijos sukeltą karą Ukrainoje.

Svarstoma NATO viršūnių susitikimą rengti „Litexpo“ parodų rūmuose. Diena.lt nuotr.

Kosovas pateikė paraišką prisijungti prie ET

Priština (ELTA) – Maža Balkanų respublika Kosovas teikia paraišką tapti Europos Tarybos nare. Vyriausybė Prištinoje pavedė Užsienio reikalų ministerijai imtis tam reikalingų žingsnių, sakoma pranešime. Užsienio reikalų ministrė Donika Gervalla-Schwarz netrukus po to asmeniškai perdavė paraišką organizacijos būstineje Strasbūre.

Europos Taryba yra 46 šalis nars vienijanti organizacija.

Jai, be kitų, priklauso visos Balkanų šalys, išskyrus Kosovą. Tai nėra ES institucija. Europos Tarybos uždavinys yra stebėti, kaip šalys narės laikosi žmogaus teisių.

Kovo pradžioje organizacija dėl karo Ukrainoje pašalino iš savo gretų Rusiją.

„Žmogaus teises ir pagrindines laisves garantuoja Kosovo Respublikos konstitucija“, – pažymi Priština. Į 2008 metais nepriklausomybę paskelbusio Kosovo pagrindinį įstatymą integruota Europos žmogaus teisių konvencija, kuri yra Europos Tarybos pagrindinis dokumentas, ir kiti tarptautiniai žmogaus teisių dokumentai.

Vis dėlto Kosovo perspektyvos tapti Europos Tarybos nare miglotos. Buvusios Serbijos provincijos, kurios 1,9 mln. gyventojų šiandien yra beveik vien albainai, kelios Europos Tarybos narės nepripažįsta. Pirmiausiai Serbija nepripažįsta buvusios savo provincijos savarankiškumo. Tačiau iki šiol Kosovo nėra pripažinusios ir ES šalys Ispanija, Rumunija, Graikija, Kipras ir Slovakija.

Kosovas pareiškė norą tapti Europos Tarybos nare. Vikipedija nuotr.

JAV atšaukia dalį Kubai taikomų ribojimų

Washingtonas (ELTA) – JAV vyriausybė paskelbė, kad atšaukia virtualią Kubai taikomų ribojimų. Valstybės departamentas pareiškė, kad, be kita ko, atnaujins prieš kelerius metus sustabdytą programą, kuri palengvina JAV gyvenančių kubiečių šeimų narių imigraciją. Be to, neliks ribojimų pinigų perdavimui iš JAV į Kubą, bus padidintas skrydžių tarp abiejų šalių skaičius.

Vyriausybė pabrėžė, kad visos finansinės sankcijos atskiriems kubiečiams ir institucijoms išliks. Atšaukiant dalį ribojimų, esą norima „reaguoti į humanitarinę situaciją“ Kuboje.

Po istorinio Kubos ir JAV suartėjimo 2014–2016 metais, kai prezidentu buvo Barack Obama, santykiai tarp šalių prezidentaujant Donald Trump vėl smarkiai atšalo. Šio įpėdinis Joe Biden iki šiol laikėsi visų D. Trump Kubai įvestų sankcijų.

Žmonės galės įsigyti naktinius taikiklius

Vilnius (LRS.lt) – Reaguodamas į Rusijos pradėtą karą prieš Ukrainą, Seimas priėmė pataisas, kurios teisę ginklą laikyti turintiems žmonėms leis įsigyti ir naktinius taikiklius. Numatyta, kad įstatymo pataisais išsigalios nuo liepos.

Beveik 30 parlamentarų inicijuotos pataisais naktinius taikiklius išbraukė iš A kategorijos ginklų, kurie civilinėje apyvartoje iki šiol yra draudžiami.

Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto (NSGK) vadovas konservatorius Laurynas Kasčiūnas teigia, jog pakeitimai atliepia karo Ukrainoje išmuktas pamokas.

„Tam, kad veiksmingai galėtume ginti savo šalį, naktiniai taikikliai būtini. Karas vyksta nepriklausomai nuo paros laiko, taigi būtini ne tik optiniai, bet ir naktiniai taikikliai. Matome ukrainiečių poreikius, turime laiko pasimokyti iš jų“, – sakė L. Kasčiūnas.

Komiteto vadovas taip pat pastebė, kad naktinius taikiklius galės įsigyti tik tie asmenys, kurie turi leidimą ginklui, o medžioklėje jie ir toliau liks draudžiami naudoti.

Pasak L. Kasčiūno, Lietuvoje šiuo metu yra apie 95 tūkst. asmenų, turinčių leidimą ginklui.

Seimas patvirtino: gynyba – ne tik ginklu

Vilnius (BNS) – Seimas patvirtino Lietuvos piliečių rengimo pilietiniam pasipriešinimui strategiją: dokumentu akcentuojama, kad valstybės gynyba suprantama ne tik kaip gynyba ginklu.

Dokumentas numato, kad pilietinis pasipriešinimas yra svarbiausio Lietuvos gynybos principo – visuotinės gynybos – dalis.

Pasak jo, gynybos visuotinumą reiškia, kad valstybės gynyba yra suprantama ne tik kaip gynyba ginklu, ir todėl ji yra ne tik Lietuvos kariuomenės, bet visų piliečių atsakomybė.

„Priešintis agresijai ir okupacijai turi būti pasiryžęs kiekvienas pilietis, nepriklausomai nuo amžiaus ir gyvenamosios vietos, visos civilinės valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, ūkio subjektai, visuomenė, piliečių bendrijos ir organizacijos“, – sakoma dokumente.

Šia strategija siekiama ugdyti atsparumą, pilietinę valią ir įgūdžius, kurie užtikrintų piliečių pasirengimą ir dalyvavimą atsakant į nacionaliniam saugumui kylančias grėsmes, priešintis agresijai ir okupacijai.

Išskirtinis vaidmuo pilietiniame pasipriešinime suteikiamas Lietuvos šaulių sąjungai, nurodoma, kad ji rengiasi ir okupacijos sąlygomis organizuoja rezistencinį judėjimą.

LIETUVA IR PASAULIS

85 Rusijos karo Ukrainoje dienos

Iš „Azovstal“ evakuota šimtai Ukrainos gynėjų

Mariupolis. (Verslo žinios) – Daugiau kaip 260 pulko „Azov“ ir kitų Ukrainos pajėgų dalinių karių, atkakliai gynusių „Azovstal“ metalurgijos gamyklą Rusijos pajėgų apsiaustame Mariupolio uostamiestyje, buvo evakuoti ir išvežti į prorusiškų separatistų kontroliuojamas teritorijas.

Ukrainos prezidentas Volodymyras Zelenskis sakė, kad tokia evakuacija buvo atlikta siekiant išgelbėti karius, išsisavaites atlaikiusius nesiliaujančias Rusijos atakas ir bombardavimus „Azovstal“ požeminių tunelių labirinte. Jis nurodė, kad „sunkiai sužeistiesiems“ teikiama medicinos pagalba.

„Ukrainiečių didvyriai Ukrainai reikalingi gyvi. Tai mūsų principas“, – sakė jis.

Nežinomas skaičius karių dar yra likęs „Azovstal“ įmonėje ir laukia tolesnių gelbėjimo operacijų.

Gynybos viceministrė Hana Maljar sakė, kad 53 sunkiai sužeisti kariai buvo išvežti iš „Azovstal“ į liginę Novoazovske į rytus nuo Mariupolio. Dar 211 karių buvo evakuoti į Olenivką humanitariniu koridoriumi.

Pasak jos, bus tariamasi dėl galimybės apsikeisti belaisviais, kad ukrainiečių kariai sugrįžtų namo. Pareigūnai taip pat planuoja toliau stengtis išgelbėti karius, likusius „Azovstal“.

Ukrainos prezidentas įspėjo, kad evakuoti kariai gali būti išlaisvinti ne iš karto.

„Darbas gražinti mūsų vaikus namo tęsiasi. Šis darbas reikalauja delikatumo ir laiko“, – sakė V. Zelenskis.

Prieš pradėdant evakuaciją iš metalurgijos komplekso Rusijos gynybos ministerija paskelbė susitarimą, kad sužeistieji galės būti išgabenti gydyti į miestą, kontroliuojamą separatistų. Nebuvo patikslinta, ar sužeistieji bus laikomi karo belaisviais.

Gegužės 16 dieną sutemus iš „Azovstal“ išvažiavo keli autobusai, lydimi Rusijos karinių mašinų. H. Maljar vėliau patvirtino, kad dalinė evakuacija įvyko.

„Mariupolio gynėjų dėka Ukraina įgijo kritiškai svarbaus lauko suformuoti rezervus ir pergrupuoti pajėgas bei gauti pagalbos iš partnerių, – kalbėjo ji. – Ir jie įvykdė visus savo uždavinius, tačiau „Azovstal“ neįmanoma deblokuoti karinėmis priemonėmis.“

Pulko „Azov“, vadovavusio įmonės gynybai, vadas pulkininkas leitenantas Denysas Prokopenka paskelbtame iš anksto įrašytame vaizdo įrašė sakė, kad evakuacija žymi dalinio misijos pabaigą.

„Per karą absoliučiai saugių planų ir operacijų nebūna“, – sakė jis ir pridūrė, kad rizika buvo pasverta ir kad viena iš šio plano dalių apima pastangas išgelbėti „kiek įmanoma daugiau karių gyvybių“.

Iš „Azovstal“ į liginę Rusijos karinių pajėgų kontroliuojamame Novoazovsko mieste buvo evakuota daugiau kaip 50 sužeistų karių. Dar per 210 šio objekto gynėjų buvo išgabenti į prorusiškų separatistų kontroliuojamoje teritorijoje esančią Olenivką.

Mariupolio didvyriai evakuoti į separatistų kontroliuojamą teritoriją, tačiau Ukraina jų ne-laiko belaisviais. „Daily Mail“ nuotr.

Rusija bombarduoja beatodairiškai

Londonas (ELTA) – Rusijos ginkluotosios pajėgos vis labiau pasikliauja „neatrankiniu artilerijos bombardavimu“ Ukrainoje ir „nenoru rizikuoti dažnai pasiūnčiant kovinius lėktuvus toliau fronto linijų“, teigiama atnaujintame britų žvalgybos pranešime.

Gynybos ministerija Londone pridūrė, kad artimiausiomis savaitėmis Rusija greičiausiai ir toliau „iš esmės remsis masiniais artilerijos smūgiais“, mėgindama atgauti puolimo pagreitį rytiniame Donbaso regione.

Paskelbtame atnaujintame pranešime ministerija taip pat nurodė, kad per nesėkmingą sostinės Kyjivo puolimą Černihivo srityje į šiaurę nuo miesto buvo sugriauta arba apgadinta maždaug 3500 pastatų. Apie 80 proc. žalos padaryta gyvenamiesiems pastatams.

Rusija nebeturi pranašumo ore

Kyjivas (ELTA) – Rusija kare prieš Ukrainą nebeturi pranašumo ore, bet raketų smūgių pavojus išlieka. Tai pareiškė Ukrainos gynybos ministro pavaduotoja Ana Maljar.

„Iki vasario 24 d. manyta, kad Ukrainoje beveik nėra oro gynybos, bet dabar galime konstatuoti – priešas nebeturi pranašumo ore. Būtent dėl sėkmingo Ukrainos oro gynybos darbo. O tai – šimtai tūkstančių išgelbėtų gyvybių“, – sakė viceministrė.

Anot jos, Rusijos raketos dar pataiko į kai kuriuos objektus, bet numuštų priešų raketų skaičius padidėjo kelis kartus.

Vien gegužės 16 dieną Ukrainos kariškiai sunaikino 11 okupantų oro taikinių – buvo numušti du sraigtasparniai, septyni dronai ir dvi sparnuotosios raketos.

Siunčia „didžiausią visų laikų“ tyrėjų komandą

Haga (ELTA) – Tarptautinis Baudžiamasis Teismas (TBT) išsiuntė į Ukrainą 42 tyrėjų, teismo medicinos ekspertų ir pagalbinių personalo komandą karo nusikaltimams ir nusikaltimams žmoniškumui tirti, pranešė jo prokuroras.

„Tai yra didžiausias kada nors mano biuro pasiūstas dislokavimas vienoje vietoje nuo pat jo įkūrimo“, – sakoma TBT prokuroro Karim Khan pareiški-me. Tyrėjai dirbs su Ukrainos valdžia, sakė Hagoje įsikūrusio TBT vyriausiasis prokuroras. Grupė „paspirtins nusikaltimų, patenkančių į Tarptautinio Baudžiamojo Teismo jurisdikciją, tyrimus ir teiks paramą Ukrainos nacionalinėms valdžios institucijoms“, – pridūrė jis.

K. Khan padėjo Nyderlandams, kur įsikūręs teismas, atsiuntusiems „didelį skaičių Nyderlandų nacionalinių ekspertų“ padėti misijai. TBT prokuroras paskelbė tyrimą dėl įtariamų karo nusikaltimų ir nusikaltimų žmoniškumui praėjus vos keturioms dienoms po Rusijos invazijos vasario 24 dieną. K. Khan sakė, kad „Ukraina yra nusikaltimo vieta“, kai vėliau lankėsi Bučos miestelyje prie Kyjivo, kur vyko didelio masto civilių žudynės.

TBT tyrėjai rinks pavyzdžius ir liudytojų parodymus, „susijusius su karinėmis atakomis“, sakoma K. Khan pareiški-me.

Į Rusiją deportuoti ukrainiečius ruošėsi iš anksto

Kyjivas (ELTA) – Į Rusiją deportuota daugiau kaip 1,3 mln. ukrainiečių, tarp jų – 223 tūkst. vaikų.

Tai po nuotolinio pokalbio su JT vyriausioju pabėgėlių reikalų komisaru Filipp Grandi pranešė Ukrainos Aukščiausiosios Rados žmogaus teisių įgaliotinė Liudmila Denisenko.

„Aš informavau, kad Rusijos Federacija dar gerokai prieš prasidedant plataus masto išiveržimui ruošėsi vežti Ukrainos piliečius į savo teritoriją“, – sakė pareigūnė.

Anot jos, Rusijos federalinėms apygardoms buvo išsiuntinėtoms direktyvos dėl ukrainiečių laikino įkurdinimo punktų steigimo.

„Aš turiu tai patvirtinančių dokumentų su atsakingų asmenų adresais, pavardėmis, vietų skaičiumi tuose punktuose. Dabar 33 proc. vietų dar neužpildyta, todėl jie tikrai neketina sustoti“, – pabrėžė įgaliotinė.

Maskva: „Azovstal“ pasidavė 265 Ukrainos kariai

Maskva (BNS) – Rusijos gynybos ministerija pranešė, kad 265 Ukrainos kariai, tarp jų – kelios dešimtys sužeistų, pasidavė apsiaustoje metalurgijos įmonėje „Azovstal“ Ukrainos Mariupolio uostamiestyje.

„Per pastarąją parą sudėjo ginklus ir pasidavė 265 kariai, įskaitant 51 sunkiai sužeistą“, – sakė ministerijos atstovas Igoris Konašenkovas.

Pasak jo, visi, kam reikalinga medicininė pagalba, buvo nugabenti į liginę Novoazovsko mieste.

Praėjusį mėnesį Maskva po kelias savaites trukusios apgulties perėmė Mariupolio kontrolę, tačiau šimtai ukrainiečių karių liko požeminiuose tuneliuose po didžiule „Azovstal“ pramonine zona, kurią blokavo Rusijos kariai.

Ukrainos gynybos ministerija informavo, kad į Rusijos kontroliuojamą teritoriją buvo evakuoti 264 ukrainiečių kariai, įskaitant 53 „sunkiai sužeistus“.

Pasak Ukrainos gynybos viceministrės Hana Maljar, jiems bus taikoma „apsikeitimo [belaisviais] procedūra“.

Identifikavo 1 140 Rusijos kareivių nusikaltėlių

Kyjivas (ELTA) – Ukrainos saugumo tarnyba (UST) identifikavo jau 1 140 Rusijos kareivių, vykdžiusių nusikaltimus taikiems gyventojams Kyjivo srityje.

Be kita ko, nustatyta vieno iš tų Rusijos kariškių, kurie žagino ukrainietes, tapatybė. Tai Bulatas Fasachovas, gimęs 2001 metais Tatarstane. Jis tarnauja Rusijos centrinės karinės apygardos 2-osios gvardijos armijos 30-ojoje atskirojoje motorizuotųjų šaulių brigadoje.

Okupantams laikinai užėmus vieną iš Kyjivo srities gyvenviečių, šis žmogus padarė karo nusikaltimų.

Liudytojai jį atpažino ir patvirtino nusikaltimų įvykdymo faktus.

Pavyzdžiui, išiveržęs į vienos ukrainiečių šeimos namus, jis uždarė rūsyje visus jos narius, išskyrus jauną merginą, kurią iš pradžių išžagino vienas, o paskui pakartojo nusikaltimą su trimis bendrininkais.

UST jam už akių pateikė įtarimą pažeidus karo įstatymus ir papročius.

„Ukraina padarys visa, kad visi karo nusikaltėliai būtų patraukti baudžiamajon atsakomybėn“, – patikino UST atstovai.

Anksčiau šalies generalinė prokurorė Iryna Venediktova pranešė, kad jau iškelta daugiau kaip 9 tūkst. baudžiamųjų bylų dėl Rusijos karo nusikaltimų Ukrainoje.

MADOS SKRYNIA

Parengė Loreta Steffens

Mados pasaulis Demi Vitkutės akimis

Mados pasaulis nuolatos vystosi ir keičiasi, ir norint jame įsitvirtinti, reikia atidžiai sekti, stebėti naujausias mados tendencijas ir nebijoti atidaryti durų į šio svaigaus pasaulio gelmes.

Demi (Deimantė) Vitkutė yra New Yorke įsikūrusi nepriklausoma žurnalistė, redaktorė ir žiniasklaidos konsultantė. Aistrą rašyti Demi atrado dar mokydamasi vidurinėje mokykloje Connecticuto valstijoje, kur po 20 metų pertraukos „prikėlė“ populiariu buvusį mokyklos laikraštį ir gavo Rizzolo Larson Venture stipendiją, skirtą romano rašymui. Emerson College mergina įgijo žurnalistikos bakalaurą, o University of Columbia – žurnalistikos magistrą. 2016 m. Demi įkūrė internetinę platformą „The Urban Watch Magazine“, kurioje galima rasti aktualių reportažų apie mados pramonę, problemas ir pokyčius. 2020 m. Demi Vitkutė gavo Brown Institute for Media Innovation stipendiją projekto „Fashion Watch“ įgyvendinimui. Tai tyrimas, kuris gvildena seksualinio priekabiavimo madoje temas.

Atrodo, nėra iššūkių, kurie šiai drąsiai žurnalistei būtų neįveikiami. Pokalbis su Demi buvo ypač įdomus, sukėlęs diskusijas apie mados verslą, jos sampratą, mados ateitį bei opias problemas.

Kaip susidomėjai mada ir pasirinkai ją kaip savo profesinę kryptį?

Į mados pasaulį New Yorke patekau atsitiktinai. 2017 m. vienas mados redaktorius paprašė mane parašyti straipsnį apie New Yorko mados savaitę. Jis žinojo, kad turiu ryšių mados industrijoje, nes dar 2016 m. buvau sukūrusi mados ir laisvalaikio naujienų portalą „The Urban Watch“. Niekada negalvojau, kad rašydama apie madą, atrasiu savo aistrą. Tuomet susipažinau su daugybe nuostabių, kūrybingų žmonių, kurie pakeitė mano nuomonę. O visa kita jau istorija.

Dirbdama šioje srityje pastebėjau, kad trūksta gerų žurnalistų, kurie tirtų mados industrijos problemas. Yra daug rašančių apie madą, jos tendencijas ir pan., bet reikia rašyti ne tik apie gražius drabužius!

Demi Vitkutė š. m. New Yorko mados savaitėje.

Kiekvienoje srityje, ar tai būtų politika, ar sveikata, darbuojasi būrys žurnalistų, ir konkurencija yra labai didelė. Mados industrijoje problemos ne mažesnės nei kitose srityse, bet apie jas mažai kas kalba. Aš pamačiau galimybę apie tai rašyti, naudodama Columbia universitete išlavintą tiriamosios žurnalistikos akį. Problemos šioje industrijoje – lyg atviros paslaptys, jos vyrauja dešimtmečių dešimtmečiais. Pvz., tik po Harvey Weinstein seksualinės prievartos skandalo Hollywoode ir mados pasaulyje pradėjo yla lįsti iš maišo. Dėl seksualinio priekabiavimo buvo atleista daug fotografų, tarp jų ir žinomiausias „Vogue“ fotografas Mario Testino. Nagrinėti problemas mados industrijoje ir rašyti apie žmones, kurie ją keičia – tai mano sfera. Laikraščiu „The Washington Post“ ir leidiniui „The Lily“ parašiau straipsnį apie pirmą translytę televizijos konkurso „Project Runway“ manekėnę Mimi Tao. Taip pat priklausau „The Washington Post“ *Talent Network* (talentų tinklui).

Kodėl nutarei netylėti ir garsiai prakalbėti apie tai, kas mados pasaulyje yra nemaloni tiesa?

Nutariau apie tai rašyti, nes daug žmonių mados industrijoje kenčia, bet niekas nesikeičia metų metus.

Pasaulinės mados pramonės grynoji vertė siekia 2,5 trilijono dolerių, tačiau jai trūksta žurnalistų, kurie galėtų priversti ją būti atsakinga. O problemų daug ir jos įvairios – nuo darbuotojų, mirštančių Bangladešo gamyklose, iki manekenių, kurios yra skriaudžiamos čia, Amerikoje. COVID-19 virusas manekėnėms sukūrė papildomą ekonominį pažeidžiamumą.

Jau ketveri metai prabėgo nuo iniciatyvos #MeToo, tačiau vis dar trūksta reportažų apie seksualinį priekabiavimą mados pasaulyje. Nors tiriamoji žurnalistika atskleidė siaubus kino ir televizijos pramonėje, už kuriuos atsakingi tokie nusikaltėliai kaip Harvey Weinstein, kol kas panašių reportažų iš mados pasaulio, viską apverčiančių aukštyn kojomis, dar nebuvo.

Visuomenė mano, jog mados industrija yra graži ir žavinga, bet žmonės nežino, kas vyksta mados užkulisiuose. Manekėnės dirba pagal sutartis ir todėl neturi teisinės apsaugos. Dažnai savo galias jos praranda pasirašydamos su modelių agentūromis susitarimus dėl konfidencialumo ir informacijos neatskleidimo (NDA). Jos patiria finansinį ir socialinį nestabilumą. Valgymo sutrikimai ir psichinės sveikatos problemos tarp manekenių taip pat yra dažni reiškiniai.

Papasakok daugiau apie savo tiriamosios žurnalistikos darbą, nagrinėjant seksualinį priekabiavimą mados industrijoje ir apie projektą „Fashion Watch“.

Šią idėją puoselėjau ilgai ir kai ji subrendo, pateikiau projektą Brown Institute for Media Innovation. Prie projekto prijungiau kitą tiriamosios žurnalistikos ekspertę – Ciara Long, kuri, kaip ir aš, baigė magistrantūros studijas Columbia Journalism School.

„Fashion Watch Independent Tracker“ tikslas – sukurti tokią platformą, kuri įrašo ir seka seksualinės prievartos mados industrijoje atvejus. „Fashion Watch“ siekiama ne tik padėti žurnalistams, teisininkams, tyrėjams ir įstatymų kūrėjams – šios platformos tikslas yra ir informuoti visuomenę bei prisidėti prie labai reikalingų pokyčių mados pramonėje.

Mes sekame ir įrašome teises bylas šiuo klausimu, sukurdami virtualų „tracker“ (sekėją), taip pat dalinamės konfidencialiu klausimynu su mados industrijos profesionalais ir imame interviu iš daugybės manekenių bei kitų mados pasaulio žmonių. Jau esame surinkę daug medžiagos. Turime partnerių, kurie nori prisidėti prie mūsų projekto. Vienas iš jų – „Freelancers Union“, kuri turi daugiau nei 500 000 narių, bei jų grupė „Fashion Workers Initiative“. Jų tikslas sustabdyti mados industrijoje dirbančių laisvai samdomų darbuotojų išnaudojimą. Pasitelkusios mūsų surinktą informaciją ir įrodymus, šios grupės gali vykti į New Yorko valstijos asamblėją ir iš įstatymų leidėjų reikalauti pokyčių. Kitas partneris – „Model Trust“, pirmoji ne pelno siekianti organizacija

Įdomus darbas nuveda jauną žurnalistę net į Paryžių.

Vedant Gupta nuotr.

Stilingame Miami – ir darbas, ir poilsis.

Asmeninio albumo nuotraukos

Prancūzijoje, ginanti manekenių teises.

Kokia šiandien mados žurnalistų misija, jeigu nuomonė gali reikšti kiekvienas, turintis socialinio tinklo paskyrą?

Žurnalistai, dirbantys mados srityje, turi rasti būdą neprarasti aktualumo. Nors kiekvienas socialinėje medijoje gali išreikšti savo nuomonę, ne kiekvienas yra profesionalus žurnalistas, kuris gali paimti interviu iš garsių dizainerių ar kitų asmenų, nagrinėti mados verslo ir kitas problemas. Profesionalai yra profesionalai, ir tie, kam mados naujienos yra aktualios, toliau jas skaitys. Iš kitos pusės, rašyti, pvz., apie tai, kuo vilkėjo Kim Kardashian ar kuo ji pasidalino savo socialinėje paskyroje, neturi jokios prasmės – žmonės patys tai gali pamatyti jos „Instagram“. Bet tokių straipsnių daugybė, nes juos lengva parašyti ir portalui uždirbti balsą.

Kaip socialiniai tinklai keičia pačią madą?

Socialiniai tinklai pakeitė madą visam laikui, ypač „Instagram“. Anksčiau į mados pristatymus būdavo kviečiami tik garsiausių mados žurnalų redaktoriai bei kiti mados atstovai. Dabar dauguma mados

Su „Love Magazine” redaktore Katie Grand per jos knygos sutiktuves Manhattane 2018 m. birželį.

savaičių dalyviai – „nuomonės formuotojai” (angl. *influencers*). Nuomonės formuotojai gali pasitarnauti dizainerio prekės ženklui, jeigu jie išmano apie madą ir gerai pažįsta dizainerio kūrybą. Bet jie gali sukelti ir nemalonumų – jei išvėlia į koki skandalą arba nieko neišmano ir nemoka dizainerio reprezentuoti. Juokinga, bet kartais nuomonės kūrėjai yra labiau pasipūtę nei tikros žvaigždės. Vieną kartą Londono televizija po mados pristatymo kalbino mane ir vieną „nuomonės formuotoją”, mes abi sėdėjome pirmoje eilėje. Kai jau pradėjo filmuoti ir paklausė klausimą, ta nuomonės kūrėja atsisuko į mane ir klausia: „O koks šitos dizainerės vardas?” Nežinau, kaip jai nebuvo gėda – man buvo gėda dėl jos. Jei dingtų „Instagram” – kas iš jų liktų?

Kokių laikaisi kriterijų rinkdamasi herojus savo straipsniam? Kaip žinai, kad dizaineris ar prekės ženklas kuria iš tiesų kokybiškus drabužius ir atitinka tavo pasaulėžiūrą?

Šiais laikais neužtenka tik kurti gražius drabužius. Kai renkuosi herojus savo straipsniam, man svarbiausi šie kriterijai: ar šis prekės ženklas turi socialinę misiją, ir jei taip – kokią? Ar remia nors vieną pelno nesiekiančią organizaciją? Kokios yra jų etinės vertybės? Ar jų produkcija ekologiška?

Neseniai tapai pokalbių laidos „Hey Awesome Girl with Tivi Jones” prodiusere – papasakok apie šį darbą.

Nuo 2021 m. gegužės dirbu žiniasklaidos vadove ir prodiusere kūrybinėje medijos agentūroje „Hey Awesome Girl”. Ši agentūra ne tik aptarnauja klientus, bet ir siekia suteikti moterims skaitmeninio verslumo galimybių. Manome, kad skaitmeninis verslumas didina pasitikėjimą savimi, naikina rasinės ir lytinės gerovės atotrūkį bei išlaisvina moteris visame pasaulyje.

Neseniai išleidome naują pokalbių laidą „Hey Awesome Girl with Tivi Jones”, kurios prodiusere esu aš. Kiekvieną savaitę kalbiname moteris verslininkes apie jų karjeros kelią, gyvenimą, tikslus, šeimą ir t. t. Jau parengėme 16 tokių laidų. Tarp kalbintų įdomių moterų buvo renginių planuotoja, kuri dirbo su prezidentine Biden-Harris kampanija, NBC serialo „Ordinary Joe” aktorė bei advokatė iš Kalifornijos, kuri padeda žmonėms turto planavimo klausimais.

Nuostabiliausia kuriant šias laidas yra tai, jog kiekvieną savaitę iš šių moterų išmoku kažko naujo – karjeros ar gyvenimo paslapčių, išgirstu tokių istorijų, kurios priverčia ir juoktis, ir verksti.

Rašai jau daug metų – ar pameni savo pirmąjį straipsnį?

Rašau turbūt nuo ketvirtos klasės. Pirmasis mano straipsnis buvo apie Kauną – miestą, kuriame užaugau. Būdama maža, sugalvojau leisti laikraštį apie Kauno naujienas. Taip ir padariau – išėjau į miestą, aprašiau kas vyksta ir net pati nupiešiau paveikslėlius kiekvienam straipsniui.

O kaip atrodo tavo darbo kasdienybė?

Ji nėra tokia žavi kaip gali pasirodyti iš pirmo žvilgsnio. Pirmadieniais-ketvirtadieniais dirbu nuo ryto iki vakaro prie kompiuterio. Pirmos dienos pusėje turiu daug video skambučių ir pasitarimų su savo komanda. Antroje dienos pusėje rašau straipsnius ir kitokius tekstus arba kuriu medijos, socialinių tinklų strategijas. Dažnai juokauju, jog prie savo projektų dirbu ir po darbo. Kiekvieną dieną skiriu dėmesio savo portalui „The Urban Watch” – dažnai vakarais, taip pat ir savaitgaliais. Taip pat dirbu prie „Fashion Watch” tiriamojo projekto ir kitų, „sezoninių” savo projektų – jiems laiko skiriu penktadieniais. Labiausiai užimtas, bet ir smagiausias laikas yra New Yorko mados savaitės, kurios vyksta dukart per metus. Tuomet įprastą dienotvarkę pakeičia mados pristatymai ar vakarėliai, kur turiu suspėti dirbti, rašyti ir imti interviu. Mados savaitėje

susitinku su daug savo pažįstamų ir draugų, o kolekcijų pristatymai mane visada įkvepia.

Koks yra didžiausias mitas apie tavo darbą?

Manau žmonės galvoja, jog rašyti apie madą yra lėkšta. Bet kaip minėjau anksčiau, žurnalisto darbas yra tarsi detektyvo.

Lankaisi įvairiuose kolekcijų pristatymuose bei vakarėliuose. Ar buvo toks vakarėlis, kurio dar ir dabar negali užmiršti?

Buvo du labai ekstravagantiški vakarėliai, kurių niekada nepamiršiu. Manau, kad į juos buvo įdėta daugiau pastangų nei į pačius mados pristatymus.

„Public School” dizaineriai su-ruošė *after-party* su Moët & Chandon. Šampanas tiesiogine ta žodžio prasme liejosi per kraštus. Buvo net rosė šampano fontanas. DJ Ruckus tą vakarą grojo muziką, šalia stovėjo jo panelė modelis Shanina Shaik su savo draugėmis ir su visais fotografavosi. O pagrindinis atlikėjas tą vakarą buvo reperis Travis Scott. Publika vakarėlyje – mados pasaulio atstovai, daug modelių iš pasaulio top modelių 50-tuko.

Dizaineris Philipp Plein yra žinomas kaip vienas iš tų, kuris rengia legendinius vakarėlius. Vieną vasarį jo vakarėlis vyko Brooklyno sandėlyje (*warehouse*) ir buvo pavadintas „Space Invasion: Conquer of the Universe” (Invazija į kosmosą: visatos užkariavimas). Kaip ir į kitus jo vakarėlius, gauti pakvietimą buvo sunku. Prieš įeinant į sandėlį, reikėjo praeiti pro baltą palapinę, kur viešųjų ryšių atstovai su planšetėmis pažymėjo tavo vardą, tada – beveik kaip oro uoste – praeiti pro metalinius detektorius ir nuskenuoti rankines bei kuprines. Lauke stovėjo „Lamborghini” ir „Porsche”, paženklinanti Philipp Plein vardu. Patekus į vidų nustebino iš viršaus krentantis ir po kojomis girgždantis dirbtinis sniegas. Salės viduryje stovėjo didžiulis erdvėlaivis, kuris „pūtė” rūką ir lazerio spindulius. Iš folijos buvo padarytas didžiulis tunelis, primenantis ledyną, kuriuo buvo galima pereiti. Balkone su rinktiniais svečiais šventė pats dizaineris. Grojo Ibizos „Circoloco” DJ Seth Troxler ir Damian Lazarus. Žmonės šoko net ir ant didelio Plein paženklinto sniego traktoriaus. Tarp svečių buvo daug garsenybių ir supermodelių, tokių kai Kate Upton, Shanina Shaik, Victoria Justice, Cordell Broadus ir muzikos grupė „Migos”, kurie pasirodė per mados šou.

Su kokiomis įžymybėmis teko susidurti ir kokie įspūdžiai?

Kol mokiausi universitete, mes keliose buvo pakviesti į Condé Nast medijos kompanijos, kuriai priklauso „Vogue” žurnalas, diskusiją – aptarti daugiakultūriškumą. Ten teko susipažinti ir su „Vogue” redaktore Anna Wintour ir dabar jau buvusią „Teen Vogue” redaktore Elaine Welteroth. Kai Anna įėjo į kambarį, kilo šurmuly – visi apie ją juk yra girdėję įvairių legendų, tai net baugu buvo kalbinti. Ji labai elegantiška ir maloni, bet savo žvilgsniu turbūt galėtų nužudyti. O Elaine Welteroth – tiesiog nuostabi, spinduliuojanti teigiamą energiją, labai šilta asmenybė. Ji netaupė laiko ir pašnekėjo atskirai su kiekvienu svečiu. Taip pat esu susitikusi su „Love Magazine” vyr. redaktore brite Katie Grand per jos knygos pristatymą.

„Grammy” vakarėlyje teko matyti Beyonce su Jay-Z – turbūt vienintelį kartą gyvenime. Čia jie vertinami kaip karaliai. Mados renginiuose visuomet daug Victoria’s Secret modelių – fotografavau Taylor Hill ir Daphne Groeneveld, mačiau Stella Maxwell, „Burberry” veidą Adwoa Aboah, Hayley Bieber. Pristatymuose visuomet sutinku J. Alexander, žinomą iš „America’s Next Top Model”.

Kaip žvaigždės iš šalies? Žmonės kaip žmonės, niekas nėra Dievas. Įžymybės visada realybėje atrodo kukliau nei ekrane ar viršeliuose. Dauguma, su kuriais teko susitikti, paprasti ir simpatiški žmonės. Atrodo, drąsiai galėtum būti drauge su jais.

New Yorko mados savaitėje su J. Alexander. 2018 m. vasaris

Ir pabaigai, ką galėtum palinkėti jaunam žmogui, norinčiam siekti žurnalisto karjeros?

Jauniems žmonėms, kurie dar nėra apsisprendę tapti žurnalistais, patarčiau jais netapti. Žurnalisto gyvenimas yra labai sunkus, ypatingai dabar, kai viskas yra skaitmenizuota. Per pastarąjį dešimtmetį medijos industrija vis dar nerado pelningo verslo modelio. Uždirbsi nedaug, miegosi mažai ir dirbsi daug. Manau, jei negali gyventi be žurnalistikos, tik tada eik į priekį. Tapk žurnalistu tik dėl to, jog nori kažką pakeisti pasaulyje, o ne dėl savo *ego*. Aš visada sakau: jei rašydama įdedi 1 proc. talento ir 99 proc. darbo, gali kuo nors prisidėti prie žmonijos gerovės, būtent tai darysi visą likusį savo gyvenimą.

Kitu atveju gali panaudoti tuos pačius įgūdžius dirbdamas vadybos ar viešųjų ryšių srityse ar netgi tapdamas nuomonės formuotoju. Jei jau nusprendei būti žurnalistu – apsišviesk, studijuok medijos verslą, tapk lyderiu, kūrėju, inovatoriumi ir tuo žmogumi, kuris įneš pokyčių į šią sritį. Mūsų kartos tikslas ir misija – atrasti naują žurnalistikos modelį, pelningą kelią. Iš esmės, turi būti verslus. Medijos ateitis kol kas neaiški, bet jaudinanti – ar tu ją gali pakeisti?

Ačiū už pokalbį.

Parengė Dainius Ruzevičius

SPORTAS

A. Karnišovas sulaukė NBA pripažinimo.

A. Karnišovą aplenkė tik vienas konkurentas

Čikagos „Bulls“ viceprezidentas Artūras Karnišovas užėmė antrą vietą geriausių NBA klubų vadovų rinkimuose, kuriuose balsavo patys NBA klubų vadovai.

51-erių lietuvis surinko 27 balus ir antra vieta pasidalino su Clevelando „Cavaliers“ vadovu Koby Altmanu. Laurai atiteko 85 balus užsitarnavusiam Memphis „Grizzlies“ generaliniam vadybininkui Zach Kleiman. Vos 33-ejų sulaukęs amerikietis tapo jauniausiu visų laikų šios nominacijos lai-

mėtoju.

Primename, kad A. Karnišovas „Bulls“ dirba nuo 2020 metų. Praėjusią vasarą klaipėdietis pasirašė sutartis su tokiais žaidėjais kaip DeMar De Rozan, Lonzo Ball, Alex Caruso.

Reguliarajame NBA sezone legendinis Čikagos klubas kurį laiką laikėsi tarp Rytų konferencijos lyderių ir galiausiai užėmė šiestą vietą, iškopdamas į atkrintamąsias varžybas pirmą kartą nuo 2017 metų. Tiesa, ginklus teko sudėti jau pirmame etape – titulą gynę Milwaukee „Bucks“ serijoje buvo pranašesni 4-1.

NBA naujokų biržos paraiškose – nė vieno lietuvio

JAV Nacionalinė krepšinio asociacija (NBA) paskelbė 283 žaidėjų sąrašą, kurie pateikė paraiškas dalyvauti artėjančioje naujokų biržoje. Tarp jų 247 krepšininkai yra iš NCAA, o 36 rungtyniauja užsienyje.

Nė vieno lietuvio išankstiniame sąraše dėl dalyvavimo NBA naujokų biržoje – itin retas atvejis, pastarąjį kartą užfiksuotas 2015-aisiais. Tačiau tuomet savo pavardę

renGINyje 47-uojū šaukimu išgirdo Artūras Gudaitis, kuris dėl amžiaus limito biržoje dalyvavo automatiškai. Lietuviškų akcentų nebuvo ir 2013-aisiais.

Tarp paraiškas padavusių žaidėjų – vos vienas ši sezoną Eurolygoje žaidęs krepšininkas – Vilerbano ASVEL gynėjas Matthew Strazel. Pirmasis šaukimas prognozuojamas arba 18-mečiui 206 cm ūgio Auburno „Tigers“ puolėjui Jabari Smith, arba Gonzagos „Bulldogs“ perlui 20-mečiui 213 cm ūgio Chet Holmgren.

M. Alekna toliau stebina pasaulį

Mykolas Alekna ir toliau stebina pasaulį disko metimo sektoriuje. 19-metis lietuvis dar kartą pagerino NCAA ir Lietuvos U23 rekordus.

JAV vykusiame „Pac-12“ konferencijos čempionate M. Alekna diską sviedė net 68,73 metrus ir dar kartą užfiksavo antrą geriausią sezono pasaulio rezultata.

Balandžio 30-ąją legendinio Lietuvos disko metiko Virgilijaus Alekno sūnus pirmą kartą pagerino NCAA rekordą, kuomet diską numetė 67,68 metrus. Pats V. Alekna iki 24-erių metų nebuvo peržengęs 67 metrų žymos.

Šį sezoną už M. Alekną geresnį rezultatą pasiekė tik olimpinis čempionas švedas Daniel Stahl, kuris diską numetė 69,11 m.

Olimpinė čempionė dalijasi skausmu

Ukrainos fechtuotoja Olha Harlan paskelbė emocingą vaizdo įrašą, kuriuo atkreipė dėmesį į tai, kiek aukų patyrė Ukrainos sportas nuo tada, kai šalį užpuolė Rusijos kariuomenė.

Pekino olimpinių žaidynių čempionė O. Harlan savo „Instagram“ pateikė liūdnus sugriautų arenų vaizdus ir skausmingus skaičius apie kare jau žuvusius Ukrainos sportininkus bei trenerius. „Kiekvieno ukrainiečio gyvenimas pasikeitė nuo vasario 24 dienos, kai Rusijos kariuomenė įsiveržė į Ukrainą. 51 sportininkas ir treneris žuvo kare, gindami savo šalį arba tapę karo nusikaltimų aukomis. Sporto nebegalima atskirti nuo politikos.“

2008 m. Pekine olimpinį aukšą pelniusi fechtuotoja pergyvena ir dėl sugriautų sporto objektų. Nuotraukose matomas sugriautas Černihivo stadionas, Rubižnės krepšinio salė, Charkivo gimnastikos ir fechtavimo salės, Chersono sporto salė, Černihivo biatlono sporto centras.

O. Harlan yra itin tituluota fechtuotoja. Ji taip pat yra iškovojojusi bronzos medalius 2012 m. Londone ir 2016 m. Rio de Janeire, šešis kartus tapusi pasaulio čempione, aštuonis – Europos čempione.

31 metų ukrainietė skleidžia žinią apie Rusijos kariuomenės daromus nusikaltimus Ukrainoje.

Mainai: už olimpinę čempionę – verslininkas

Maskvos Šeremetjevo oro uoste sulaukta krepšininke Brittney Griner gali būti išsiųsta į JAV mainais už Rusijos verslininką Viktorą Butą.

V. Butas buvo sulauktytas dar 2008 metais Bankoke, Tailande, JAV federalinių agentų surengtos operacijos metu. Už prekybą ginklais nuteistas Rusijos verslininkas gali būti iškeistas į žinomą JAV krepšininke B. Griner, kuri Rusijoje kaltinama prekyba narkotikais.

V. Butas buvo apkaltintas ginklų tiekimo organizavimu grupuotei, kurią JAV laiko teroristine organizacija. 2010 m. V. Butas buvo išduotas JAV teisėsaugai.

B. Griner – dukart pasaulio ir olimpinė čempionė, prieš suėmimą ji atstovavo Jakaterinburgo UGMK komandai. JAV krepšinio žvaigždė yra

kaltinama narkotikų kontrabanda, dėl ko jai gali būti skirta nuo 5 iki 10 metų trukmės laisvės atėmimo bausmė.

Brittney padėti dar delikatesnes daro šiuo metu gerokai paastrėjusi konfrontacija tarp Rusijos ir Vakarų bei tai, kad ji yra atvirai prisipažinusi apie savo homoseksualumą – turi žmoną Chelle.

Rusijoje neretai pasitaiko išpuolių prieš LGBTQ asmenis, o šalies Konstitucijoje įtvirtinta, kad santuoka griežtai yra vyro ir moters sąjunga. JAV baiminosi, jog krepšininke gal tapti rusų „aukšto lygio įkaite“.

Tai nėra neįprasta praktika, kai Rusija ir JAV apsieičia nuteistaisiais: šį balandį už nusikaltimą su narkotikais JAV nuteistas Konstantinas Jarošenka iškeistas į amerikietį studentą Trevor Reed, kuris Rusijoje teistas už išpuolį prieš policijos pareigūnus.

Per NBA rungtynes aidėjo šūviai

Gegužės 14 d. Milwaukee, WI vyko šeštiosios Rytų konferencijos rungtynės, kuriose žaidė vietos „Bucks“ ir Bostono „Celtics“. Jos užsibaigė „Celtics“ pergale (108:95), o tikint paskutiniuosius dvikovos minutėms šalia „Fiserv Forum“ arenos, kur kovojo komandos, aidėjo šūviai, o tūkstančiai sirgalių buvo priversti bėgti nuo mirtį nešančių kulku.

Rungtynes lauke prie arenos stebėjo 11 tūkstančių „Bucks“ aistruolių minia, o likus grumtis vieną minutę pasigirdo šūviai. Prasiidėjo panika, minia blaškėsi, sirgaliai

pradėjo bėgti į visas puses nuo šūvių epicentro, atsirado grūstys.

Netrukus didžiulės policijos pajėgos apsupo „Fiserv Forum“ arenos teritoriją, o iš arenos nebuvo išleidžiami aistruoliai, kurių tądien buvo 17 tūkstančių.

Milwaukee policijos pareigūnai paskelbė, kad šaudant į minią buvo sužeisti trys asmenys. Du iš jų buvo skubiai nuvežti į ligoninę, o vienas sugebėjo atvykti pats. Sužeidimai nebuvo mirtini ir visų sužeistųjų gyvybės išgelbėtos. Viena iš sužeistųjų yra 16-metė mergina. Taip pat policija pranešė, kad suėmė 29-erių įtariamąjį.

Saverio Multin svajonė – varžytis už Lietuvą

„Draugo“ skaitytoja Valentina Brazis, gyvenanti Indian Head Park, IL, džiaugiasi savo anūko pasiekimais, o ypač – jo susidomėjimu Lietuva ir noru už ją varžytis. Su malonumu dalijamės pasakojimu apie jauną plaukiką.

22-ejų Saverio Vitas Multin, arba tiesiog Sevi, kaip jį vadina draugai, yra lietuvių kilmės plaukikas iš Lugano (Šveicarija), mėgstantis 100 ir 200 m. plaukimą peteliške. Sevi džiaugiasi praėjusią vasarą gavęs Lietuvos pilietybę, kuri jam leis atstovauti Lietuvai tarptautinėse varžybose. Jis praėjusią žiemą su keletu Lietuvos nacionalinės rinktinės narių jau liejo prakaitą treniruočių stovykloje Tenerifėje, Kanarų salose, o 2020 m. dalyvavo Lietuvos čempionate Klaipėdoje, taip pat Lietuvos plaukimo žiemos pirmenybėse ketino dalyvauti ir šiemet, bet koją pakišo COVID-19 pandemija. Plaukikas mano, kad kylant asmeniniams rezultatams atsiras ir daugiau progų pasivaržyti tarptautinėse arenose jau su Lietuvos vėliava.

Saverio žurnalistinei pasakojo, kad abu jo tėvai yra lietuviai (tėvas – litvakų palikuonis – Red.), o dabar ir jis pats oficialiai tapo lietuviu. Nemažai jo giminaičių ilgai persikėlė į Jungtines Amerikos Valstijas, bet dalis jų gyvena Lietuvoje. Į klausimą, kodėl jis pasirinko sporto šaką plaukimą, Saverio atsako, kad tai įvyko visai atsitiktinai. Jo tėtis Steven buvo profesionalus tenisininkas, o mama Tina – profesionali bėgikė. Plaukti jis pradėjo aštuonerių, ir tai daryti jam buvo malonu. Jie su draugu žaidė tenisą, bet du kartus per savaitę eidavo į baseiną – šokinėdavo

Stovykloje su naujais draugais.

nuo trampolino ir smagiai pasiplaukiavo. Mamai Tinai, pamačiusiai, kaip sūnui smagu leisti laiką su plaukikų komanda, kilo mintis pasiūlyti berniukui prisijungti prie jos. Nors pirmosios treniruotės pasirodė sunkios, ir tai jau nebebuvo linksmas pasiplaukiojimas, bet Sevi nepasidavė, ir štai dabar jis jau rimtas sportininkas. Šį sezoną jis ketina pasirodyti nacionalinėse varžybose.

Apie savo pasirinktą sporto šaką Saverio sako: „Aš užaugau kartu su plaukimu. Manau, kad jis padėjo susiformuoti mano asmenybei, tokiai, kokia ji yra šiandien. Turėjau galimybę sutikti daugybę žmonių iš viso pasaulio, išvykti į tarptautines varžybas. Ir nors plaukimą galime laikyti 'dideliu sportu', mūsų bendruomenė yra labai maža. Juk varžybų metu gali susitikti su tikrai visiems gerai žinomais plaukikais. Man patinka varžytis, bendrauti, pažinti savo varžovus, užmegzti naujas draugystes. Visi esa-

Mėgstamiausia Sevi plaukimo rungtis – 100 ir 200 m peteliške.

Lietuvos piliečiu tapęs plaukikas iš Šveicarijos intensyviai treniruojasi ir mokosi lietuvių kalbos.

Asmeninio albumo nuotraukos

me tarsi nedidelė šeima. Be to, plaukimas yra naudingas sveikatai ir apskritai manau, kad tai puiki sporto šaka”.

Prieš išvykdamas į stovyklą Tenerifėje jis treniravosi Šveicarijoje, viename iš olimpinėjų treniruočių centrų, pas trenerį Massimo Meloni kartu su tokiais plaukikais kaip olimpinis prizinininkas šveicaras Noè Ponti, kuris Tokijuje laimėjo bronzą 100 m plaukimo peteliške rungtyje. „Mūsų komandoje buvo apie dešimt plaukikų. Pastaruosius trejus metus labai sunkios. Jeigu reikėtų apibūdinti, įvardyčiau jas kaip klasikines, senosios mokyklos treniruotes, kur daug plaukimo, kas man labai patiko”.

Jam taip pat labai patiko treniruotės aukštikalnėse su Lietuvos komanda: „Stovykla buvo nuostabi, – sako jaunas sportininkas. – Mane čia priėmė išskėstomis rankomis. Apėmė toks jausmas, lyg būčiau sugrįžęs į šeimą. Žinoma, iš pradžių kiek jaudinausi, bet tai buvo pačios geriausios trys savaitės treniruočių, kurias turėjau. Mes visi labai daug dirbome, ir tai matėsi vandenyje. Kai ateidavo nuovargis, stengdavomės vienas kitą motyvuoti, tad per kiekvieną treniruotę visi tarsi išiekt-rindavome. Treneriai padėjo šlifuoti mano plaukimo techniką, o vyr. treneris Žilvinas Ovsiuukas minėjo, kad turiu potencialo būti vienu iš geriausių delfinistų Lietuvoje. ...Stovyklos metu turėjau progos kiekvieną geriau pažinti ir susidraugauti su komanda. ...Kartu leisdavome laiką už baseino ribų, todėl komanda tapo artimesnė, sustiprėjo tarpusavio ryšys. Apskritai, stovykla buvo ištisai puiki ir nepamirštama”.

Saverio Multin šią vasarą ketina varžytis Universiadoje ir atstovauti Lietuvai bei savo universitetui (Saverio

studijuoja Franklin University Switzerland), taip pat tikisi atstovauti šaliai ir Baltijos šalių čempionate. Jeigu pavyks įvykdyti normatyvą, norėtų išvykti ir į Europos čempionatą. Jo tikslas – atstovauti savo šaliai tiek, kiek tik gali.

Saverio prisimena, kai atvyko į Lietuvą pirmosioms savo varžyboms, visi jį čia priėmė labai šiltai – tiek treneriai, tiek pati bendruomenė, todėl Lietuvoje jis jaučiausi labai gerai. „Esu dėkingas, galėdamas būti šios plaukimo šeimos dalimi”, – sako plaukikas.

O kaip su lietuvių kalba? „Prisimenu, kaip vaikystėje mama dainuodavo dainelę 'Viru viru košę, / Vaikai atsilošė...'. Aš gana gerai suprantu, kai mama kalba ar pyksta. Mano lietuvių kalbos igūdziai nėra patys geriausi, bet galiu suprasti gana neblogai. ...Bandau po truputį pramokti kalbėti lietuviškai, bet tam reikia laiko”, – guodžiasi Sevi.

Parengta pagal Ituswimming.com

7

DIDŽIAUSIA
ŠALFASS
metų šventė

Stalo teniso, boulingo ir biliardo-pūlo varžybos

ŠALFASS 70-mečio vakaras
Pasaulio Lietuvių Centre
gegužės 21 d. nuo 7 v.v.

Apdovanojimai, "Cigar Band" gyva muzika ir
kita pramoginė programa.
Lietuviška "Kunigaikščių užėigos" vakarienė, veiks baras.

Užsisakius iš anksto su apmokėjimu kaina tik \$50 žmogui,
o prie durų brangiau.
Stalai užsakomi tel. Nr. 203-895-7147 (Laurynas)
arba dar el. paštu sportas@salfass.org

Philadelphijos šokių šventei artėjant Pandemija nesustabdė lietuvių noro šokti

Dr. Vidmantas Mačiulskis

Šokėjai repetuoja būsimos šventės šokius.

VITALIJA DUNČIENĖ

Šių metų liepos mėn. pradžioje įvyks Šiaurės Amerikos XVI Lietuvių tautinių šokių šventė Philadelphijoje. Lietuvos muzikos ir teatro akademijos Klaipėdos fakulteto Šokio katedros vedėjas prof. dr. Vidmantas Mačiulskis yra artėjančios šokių šventės kūrybinės grupės dalyvis, prisižadantis, kad būsima „Karalių pasaka“ Philadelphijoje kiekvieną žiūrovą įtrauktų į pasakos siužetą ir apdovanotų nepaprastais įspūdžiais. Kalbinu **dr. Vidmantą Mačiulskį**.

Žinome, kad jūs esate XVI Lietuvių tautinių šokių šventės Philadelphijoje kūrybinės grupės narys ir daug prisidedate, kad šokių šventė iš svajonės virstų realybe. Gal galite trumpai prisistatyti JAV lietuvių laikraščio „Draugas“ skaitytojams?

Kaip minėjote dirbu Lietuvos muzikos ir teatro akademijos Šokio katedroje. Ruošiu būsimus šokių grupių vadovus, choreografas kūrėjas, dainų švenčių Šokių dienų rengėjas. Jau daugiau kaip keturiasdešimt savo gyvenimo metų esu susijęs su lietuvių tautiniu šokiu. Daug ką gavau iš savo mamos, supusios mūsų šeimos lopšį, vasarų, praleistų kaime, pirmo savo mokytojos parodyto šokio žingsnio, gyvenimo kelyje sutiktų didžiųjų vyrų patirties, studentų jaunatviško šurmūlio. Visa tai sugulė manyje, kaip per amžius mūsų protėvių kraunamos kraičių skrynios. Mokausi jas atverti ir jungti su bėgančia laiko upe – tai ir yra mano kūrybos pagrindas. Manau, kad tautinis menas, kaip ir tautinis šokis nėra muziejinis eksponatas, o gyvas organizmas, kuris privalo reaguoti į nūdienos kultūros ir gyvenimo iššūkius. Savo šokių kūryboje pats ieškau sąlyčio taškų su šiuolaikiniu šokiu. Esu sukūręs per 120 lietuvių tautinių šokių, kuriuos atlieka daugelis Lietuvos ir išėivijos šokių grupių.

Parašiau scenarijų būsimai 2024 m. Lietuvos dainų šventės Šokių dienai, esu šios šventės, kuri pažymės Lietuvos dainų švenčių 100-metį (pirmoji įvyko 1924 m. Kaune) meno vadovas. Todėl dabar esu paskendęs šios šventės ruošos darbuose: kūrybinės grupės formavimas ir darbo koordinavimas, naujų šokių kūryba, šokių vadovų kursų organizavimas ir sklandus vedimas. Kitą vasarą planuoju vėl atvykti į JAV Dainavos stovyklą ir supažindinti išėivijos vadovus ir šokėjus su būsimos Lietuvos Šokių šventės repertuaru.

Kokie keliai Jus suvedė su JAV tautinių šokių šventės organizatoriais, šokių grupių vadovais?

Daugelis Philadelphijos šventės organizatorių yra buvę Klaipėdos Šokio katedros absolventai: Gintaras Grinkevičius, Vitalija Ivinskis, Romas Janušonis, Eimantas Žukauskas. Tad juos pažinojau seniai ir palaikiau dalykiškus santykius. Rengdamas 2014 m. Lietuvos dainų šventės Šokių dieną artimai bendradarbiau su Čikagos „Grandies“ ansamblio vadove Violeta Smieliauskaite-Fabianovich, kuri talkino man įgyvendinant šventės kūrybinius sprendimus. Šventės ruošos klausimais teko ne kartą lankytis „Grandies“ ansamblyje, statyti šokius, vesti kursus Dainavos stovykloje. 2010 metais lankiausi Kanadoje ir dirbau su Toronto „Atžalyno“ šokėjais. Šių metų pabaigoje vyks Argentinos lietuvių Šokių šventė, prisidedu prie jos ruošos: scenarijaus rašymas, programos sustatymas. Gruodį numatoma kelionė ir darbas su Argentinos bičiuliais. Tad gerai esu susipažinęs su išėivijos šokių grupėmis, jų vadovais ir kvietimą talkinti Philadelphijos šventėje priėmiau mielai.

Su kokiais sunkumais susidūrėte ruošdami šokių šventei? Kaip pandemija pakoregavo šį pasirėngimą?

Be abejo, pandemija įnešė korekcijų į šventės ruošą: kito galinčių į šventę atvykti kolektyvų skaičius, o tai privertė koreguoti šventės programą, jos sprendimo kelius. Tačiau visos kūrybinės grupės ir šventės organizacinio komiteto užsispyrimas leido tikėti, kad ilgus metus rengtas šventės ruošos darbas tikrai nenueis veltui. Galiausiai pasidžiaugti kūrybingu šventės meno vadovo Gintaro Grinkevičiaus darbu: jo fantazija ir energija neleido niekam nuleisti rankų ir gelbėjo, kai pandemijos metu atsirado pesimistinių nuotaikų. Jam gražiai talkino jo pagalbinkas Tadas Varaneckas. Būdamas pats puikus šokėjas, šioje šventėje atsiskleidė ir kaip puikus organizatorius. Organizacinius šventės klausimus labai profesionaliai ir operatyviai sprendė visas šventės organizacinis komitetas. Man daugiau teko bendrauti su komiteto pirmininku Virgus Volertu, kuris labai greitai ir sklandžiai sprendė visas iškilusias problemas. Nega liu nepažymėti ir puikaus šventės režisieriaus Vyto Čuplinsko. Jis praturtino šventės programą įdomiais režisūriniais sprendimais, vaizdo ir garso vizualizacija.

Ar daug šokių grupių iš Lietuvos planuoja keliauti šią vasarą į Philadelphiją? Gal galite išvardinti?

Pradžioje labai daug Lietuvos šokių grupių planavo dalyvauti Philadelphijos šventėje. Bet pasaulinė pandemija ir dideli suvaržymai įnešė savo korektūras. Kiek man žinoma, dabar į Philadelphijos šventę žada atvykti penkios Lietuvos šokių grupės: „Žilvitis“ iš Kauno, mano vadovaujama „Vėlunga“ (Klaipėda), „Sugrįžus“ (Vilnius), „Lendrūnas“ ir „Volungė“ (Vilnius).

Ką norėtumėte palinkėti šokių šventės dalyviams ir svečiams?

Visiems šventės dalyviams linkiu įsimintinų šventės akimirku, šventinio šurmūlio, naujų draugų rato. O visiems kartu – išjausti bendrystės, meilės savo tėvų ir protėvių žemei – Lietuvai jausmą.

Dėkoju už pokalbį. Esame dėkingi, kad padedate tautiečiams užsienyje kurstyti savo širdyse tautinę savimonę. Laukiame jūsų Philadelphijoje. Linkime, kad jūsų kelionė į JAV būtų saugi ir smagi.

Primenu „Draugo“ skaitytojams, kad XVI Lietuvių tautinių šokių šventės renginiai ir repetacijos prasidės birželio 30 d. Šokių šventė įvyks liepos 3 d. Šventė prasidės 10 val. ryto iškilmingomis šv. Mišiomis šv. Andriejaus lietuviškoje parapijoje. Šokių šventė prasidės Temple universiteto Liacouras centre 1 val. p. p. Atvykite į šią šventę patys ir pakvieskite savo draugus amerikiečius.

Daugiau informacijos rasite tinklalapyje:
www.sokiusvente2020.org

Informacija apie XVI Lietuvių tautinių šokių šventės renginius ir bilietus į juos

Trečiadienis, birželio 29 d.

8 val. r. – 5 val. p. p. – Šiaurės Amerikos lietuvių verslo forumas 2022

The Union League of Philadelphia, 140 S. Broad St.

Registracija: <https://nalbforum.com/>

Ketvirtadienis, birželio 30 d.

7:30 val. v. – Jaunimo vakaras
Lietuvių namai, 2715 E. Allegheny Ave.

Bilietai – netrukus

Penktadienis, liepos 1 d.

8 val. v. – Susipažinimo vakaras ir šokiai su Augiu Dicevičiumi

Philadelphia Marriott Downtown, 1200 Filbert St.

Bilietai – 15 dol., <https://augisd.eventbrite.com>

Eugenijus Dicevičius (Augis) savo muzikinę karjerą pradėjo Lietuvoje, savo gimtajame mieste Utenoje. Pats išmokęs groti gitarą, būdamas 15 metų amžiaus parašė pirmąją savo dainą „Būti savyje“. Augis atlieka populiarias lietuviškas, užsienietiškas ir savo sukurtas dainas.

Šeštadienis, liepos 2 d.

8 val. v. – Simonos Smirnovos ir tautinių šokių ansamblio „Žilvitis“ koncertas

Philadelphia Marriott Downtown, 1200 Filbert St.

Bilietai – 35 dol., <https://simona-zilvitis.eventbrite.com>

Kompozitorė ir kanklininkė Simona Smirnova pristato kankles pasauliui nauju ir moderniu raku. Pasinaudodama šiuolaikinėmis technologijomis, moderniomis aranžuotėmis ir savo plataus diapazono vokalu, Simona savo koncertuose įpina klausytojus į eklektišką liaudies ir džiazo melodijų sūkurį.

Vytauto Didžiojo universiteto (Kaunas, Lietuva) tautinių šokių studentų ansamblis „Žilvitis“ sukuria meninį stebuklą įvairiuose koncertuose, užsienio festivaliuose ir žiūrovų širdyse!

Sekmdienis, liepos 3 d.

1 val. p. p. – XVI Lietuvių tautinių šokių šventės didysis koncertas

Temple University Liacouras Center, 1776 N Broad St.

Bilietai – <https://liacourascenter.eventue.net>

6:30 val. v. – Gala, Šeimų banketas, šokiai

Philadelphia Marriott Downtown, 1200 Filbert St.

Bilietai – 30–125 dol., <https://www.sokiusvente2020.org/events>

Pirmadienis, liepos 4 d.

11 val. r. – Lietuvos himno giedojimas

Philadelphia Independence Mall

Išsami informacija apie šventę:

www.sokiusvente.org

Pirmosios žinios apie lietuvių šokius

Nors choreografija lydi žmonių gyvenimus tūkstančius metų, lietuvių choreografija daugiausiai duomenų paliko iš paskutiniųjų (XIX a. pab. – XX a. pr.) šimtmečių. Lietuvių choreografija niekada nebuvo uždaras reiškinys.

Senieji rašytiniai (nors ir fragmentiški) paminėjimai apie lietuvių choreografiją leidžia suvokti, jog skirtingais laikotarpiais šokami, žinomi ne tik lietuvių, bet ir įvairių kitų tautų šokiai.

Nors pirmosios rašytinės žinios apie lietuvių, tiksliau prūsų choreografiją siekia IX amžių, tačiau tiek šio, tiek ir gerokai vėlesnių šimtmečių rašytiniuose šaltiniuose aptinkame tik paminėjimą, kad žmonės šoko, suko ratelius, o kaip liaudies choreografija atrodydavo, žinių nėra.

Seniausieji rašytiniai šaltiniai siekia IX amžių. Pirmąjį pakankamai konkretų liudijimą apie prūsus (890 m.) parengė Wulfstan (ne visiškai aiški jo tautybė: normanas-danas ar anglosaksas ir kokia socialinė padėtis, tačiau kaip spėjama – pirklys, kurio pasakojimą sudaro dvi dalys: pirmoje trumpai aprašoma kelionė jūra, atvykimo taškas bei geografinės žinios apie šį arealą, o antroje – laidotuvių apeigos.

Viename pirmųjų prūsų paminėjime aptinkamos ir pirmosios choreografinės žinios. Suprantama, kad čia aptinkamas tik pats choreografijos egzistavimo faktas, tačiau detalių aprašų nepateikiama. Istoriniuose šaltiniuose aptinkama labai skurdžių, fragmentiškų užrašymų, kurie leidžia tik suvokti, kad įvairių susiejimų, švenčių, apeigų metu liaudyje buvo šokama. Tačiau pati choreografija, jos specifika negali būti autentiškai rekonstruota.

Kiek išsamesnes žinias apie liaudies choreografiją mums paliko Matas Pretorijus (1635–1704, vienas žymiausių Vakarų Lietuvos ir Prūsijos istorikų, etnografų, mitologų. Lietuvių raštijos darbuotojas, aprašinęs XVII a. antros pusės vestuvių papročius, apeigas). Autoriaus knygoje „Prūsijos įdomybės, arba Prūsijos regykla“ (1681)

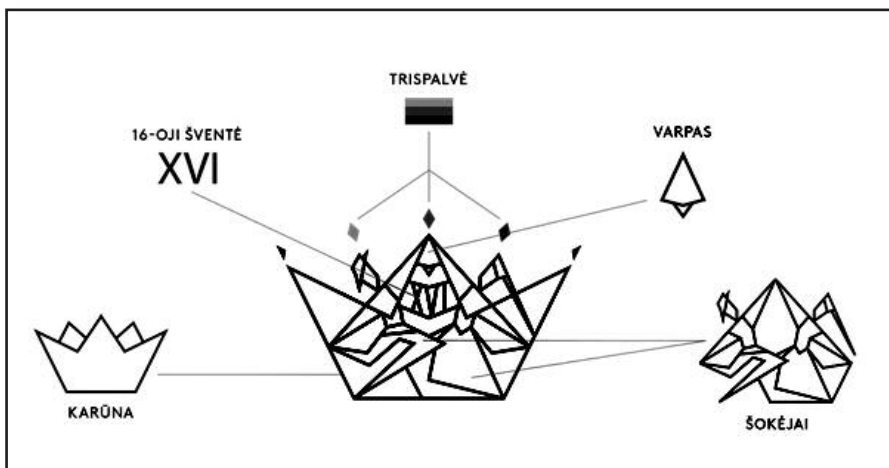
aštuntajame skyriuje „Apie jaunuolių sužadėtuves, [arba] kokie dar ir šiais laikais yra Prūsijos nadržuvių ir skalvių papročiai“ pakankamai smulkiai išdėstomi ne tik vestuvių papročiai.

M. Pretorijus gana išsamiai aprašė vyrų šokį Heydukka, ir moterų šokį Szala rutele (Žalia rūtelė). Šie šokiai yra šokami atskirai, tai skirtingų lyčių, neporiniai šokiai. Pasak išlikusio aprašo – judesiai nėra vikrūs, greičiau priešingai – ramūs, santūrūs. M. Pretorijus paliko ne tik šokių aprašymus, bet ir šokių piešinius, kurie leidžia aiškiau suvokti choreografinę specifiką. Štai kaip autorius rašo apie vyrų šokį: „Apie šokius yra žinoma, kad šalia paprastų lenkiškų šokių jie turi ir vieną prūsišką šokį, kuris vadinamas Heydukka. Jį šoka vieni vyrai ir tik pavieniui, lyg pritūpdami, rankas aukštyn pakėlę ir truputį suglaudę, padoria poza šokčiodami, kaip parodyta vario raižinyje. Jie dar ir dainuoja šokdami, pritariant švilpai, timpanui arba būgnui, kartais dūdmaišiu. Šokama tarp trijų skrybėlių, panašiai kaip šokis su žvakidėmis“.

Autorius aprašo ir moterų šokį: „Be to, ir moterys turi savą šokį, kurį vadinu Szala rutele (Žalia rūtelė), pagal dainą, dainuojamą šokant. Jos stovi po keturias priešais viena kitą ir šoka priešpriešais, apsukdamos, galiausiai pasibučiuoja, tūpteli ir išiskiria...“.

Gerokai vėliau – XIX a. O. Glajau aprašuose randame užuominas, kad vietinė choreografija palaipsniui nyksta. Aprašinėdamas Mažosios Lietuvos buitį, jis pastebi: „Jei nacionaliniai drabužiai dar tik pradėję nykti, tai nacionaliniai šokiai jau yra kone visai išnykę. Kaip ir vokiečiai, lietuvininkai šoka valsą ir galopą, tustepą ir škotą; jie ir juda šokdami kaip vokiečiai, su kaimietišku nerangumu“. Nors iš aprašo negalime susidaryti vaizdo apie pačius šokius, tačiau matome, jog tuo metu šokti įvairiose šalyse žinomi šokiai (valsas, galopas, o patys lietuvininkai šoka kaip vokiečiai).

Parengta pagal Giedrės Barkauskaitės studiją

Susipažinkite: šokių šventės logotipas

Šiaurės Amerikos XVI Lietuvių tautinių šokių šventės temą įkvėpė Mikalojaus Konstantino Čiurlionio 1909 nutapytas paveikslas, pavadintas „Karalių Pasaka“. Šventės logotipą sukūrė dizainerė iš Lietuvos, Deimantė Kalinauskaitė, šiuo metu gyvenanti Atlantoje.

Šis logotipas yra sudarytas iš kelių svarbių elementų: tai Čiurlionio Karalių pasakos karūna, šokėjų pora, Lietuvos trispalvė ir varpas, kuris yra ne tik Philadelphijos miesto laisvės ir išsivadavimo iš vergovės simbolis. Jis taip pat sutinkamas Čiurlionio kūryboje, gaudžiančioje kaip varpas vardan Lietuvos. Nes jis, varpas, kaip simbolis pasirodo ne viename Čiurlionio paveiksle ir net skamba jo muzikiniuose kūriniuose.

Vienos iš M. K. Čiurlionio tapybinių sonatų, Saulės sonatos finale pavaizduotas varpas. Tai tarsi dailininko kvietimas tautai pakilti kovai už laisvę.

Parengta pagal sokiusvente2020.org

Mokslinės konferencijos R. Kalantos metams paminėti dalyviai.

Aldonos Grigaitienės nuotrauka

Romo Kalantos aukos aidai mokslinėje konferencijoje

ZIGMAS TAMAKAUSKAS

Gegužės 13 dieną, minint Romo Kalantos aukos jubiliejinius metus, Lietuvos nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje (LNB) Mobilizacijos ir pilietinio pasipriešinimo departamentas prie Krašto apsaugos ministerijos (KAM) kartu su LNB ir Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centru parengė mokslinę konferenciją apie sovietinės okupacijos metais vykusį neginkluotą pasipriešinimą, susijusį su R. Kalantos auka, vienu etapu priartinusia Lietuvos sąjūdžio susikūrimo metus. Taip pat konferencijoje buvo aptarti įvairūs neginkluoto pasipriešinimo, pilietinio atsparumo ginti savo kraštą aspektai.

Susirinkusius nuotoliniu būdu pasveikino bibliotekos generalinis direktorius prof. dr. Rinaldas Gudauskas ir Krašto apsaugos ministras dr. Arvydas Anušauskas. Gyvai sveikinamąjį žodį tarė LR Seimo narė, Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijos pirmininkė Paulė Kuzmickienė. Konferenciją vedė istorijos dr. majoras Gintautas Jakštys, o kiekvieną pranešimą, įteikdamas pranešėjui atminimo dovaną, subtiliai komentavo Mobilizacijos ir pilietinio pasipriešinimo departamento direktorius pulkininkas leitenantas Virginijus Vilkelis.

Buvo perskaityta vienuolika pranešimų. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimų centro atstovai dr. Kristina Burinskaitė ir dr. Arūnas Vyšniauskas pateikė sovietinės valdžios reakciją į 1972 m. Romo Kalantos susideginimą, jo aukos prasmę, kilusius jaunimo neramumus ir tuometinę katalikų padėtį Lietuvoje (pagal užsienio pranešimus).

Aktyvi Lietuvos Katalikų Baž-

nyčios kronikos leidimo bendradarbi, Laisvės premijos laureatė sesuo Bernadeta Mališkaitė savo pranešime nagrinėjo tiesos supratimo klausimą, jos išlaisvinamąją galią.

Neseniai pasirodžiusios knygos „Artima praeitis“ autorius, Lietuvos ypatingojo archyvo VRM dokumentų

Pik. ltn. Valerijaus Šerelio pranešimas

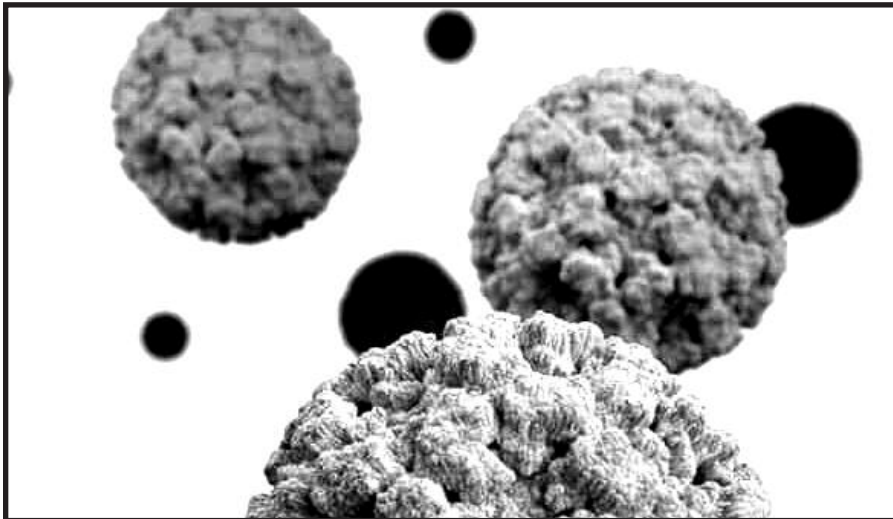
skyriaus vedėjas dr. Povilas Girdenis, pateikdamas ekrane „Kauno pavasario“ archyvinis dokumentus, kalbėjo apie Romo Kalantos politinio žygdarbio auką, primindamas ir kažkur lyg nustumto į pakraštį Vytauto Kaladės ryškų vaidmenį ant-isoietinėje manifestacijoje. Jis sovietinio saugumo tardytojų buvo pavadintas „masinio viešosios tvarkos pažeidimo“ svarbiausiu kaltininku.

Visada laukiama LR Seimo nario, Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininko dr. Lauryno Kasčiūno įtaigaus žodžio, jo pastebėjimų. Konferencijoje jis kalbėjo apie pilietinio pasipriešinimo vietą Lietuvos saugumo ir gynybos politikoje, pažadėjo dėti visas pastangas, kad mokymai apie pilietinį pasipriešinimą, bet mokėtų tai įgyvendinti ir praktinėje veikloje.

Nukelta į 14 psl.

SVEIKATA

Ką turėtume žinoti apie norovirusinę infekciją?

GYD. ONA RADZEVIČIENĖ

Kol visų dėmesys buvo nukreiptas kovai su Covid-19 pandemija, kitos virusinės infekcijos buvo šiek tiek primirštos. Viena iš jų – norovirusinė infekcija, kurios pakilimą šiuo metu pastebi Ligų kontrolės ir prevencijos tarnybos. Viena iš priežasčių yra sezoniskumas, o taip pat kovai su virusais apribojimų sumažinimas. Nešiojant kaukes, laikantis atstumo tarp asmenų bei izoliuojantis sumažinamas virusų plitimas. Todėl nenuostabu, kad šiuo metu yra stebimas ryškus norovirusinių infekcijų padidėjimas.

Norovirusinė infekcija, kuria kasmet susergera 19–21 mln. Amerikos gyventojų, plinta labai greitai. Ligų kontrolės centro (angl. Centers for Disease Control) duomenimis kasmet 56 000–71 000 sergančiųjų patenka į ligonines, iš jų net 570–800 miršta. Didžiausias susirgimų skaičius stebimas lapkričio – balandžio mėnesiais. Šiuo laikotarpiu žmonės daugiau laiko praleidžia uždaroje patalpoje, taip padidindami viruso perdavimą vieni kitiems. Epidemijos protrūkiai dažnai pasitaiko vaikų darželiuose, mokyklose, senelių namuose, kruizinuose laivuose. Pastaruoju laikotarpiu nuo 2021 m. rugpjūčio 1 d. iki 2022 m. kovo 9 d. buvo užregistruoti 698 norovirusinės infekcijos protrūkiai, kai tuo tarpu ankstesniais metais, kai buvo taikomi apribojimai kovai su koronaviruso pandemija, užregistruoti tik 78 protrūkiai.

Norovirusas. Kokia tai liga?

Tai virusinė žarnyno infekcija, kuri dar vadinama „žiemos vėmimų liga“ arba „skrandžio gripu“, pasireiškia pykinimu, vėmimu bei viduriavimu. Norovirusas savo požymiais panašus į rotovirusą, tačiau norovirusinė liga persergama žymiai lengviau. Nustatyta, kad užsikrečiama nuo norovirusu užkrėsto maisto, vandens,

taip pat liečiant užkrėstus virusu įvairius paviršius ir nenusiplovus rankų liečiant burną. Virusą galima užsikrėsti tiesiogiai nuo sergančio žmogaus, o taip pat per orą ir užterštus daiktus.

Daugiau nei pusei asmenų, užsikrėtusių virusu, jokių ligos požymių nebūna. Tokie asmenys pavojingi aplinkiniams, nes gali perduoti ligą. Sergantys asmenys gali užkrėsti aplinkinius ligos metu ir 5 dienas po pasveikimo. Norovirusas po ligos gali išmatose išsilaikyti net iki dviejų savaičių.

Kas būdinga norovirusinei infekcijai?

Šis virusas oficialiai buvo žinomas kaip *Norwalk* virusas, kadangi pirmasis žinomas jo protrūkis įvyko Norwalk, Ohio pradinėje mokykloje. Po protrūkio 1972 m. išmatų pavyzdžiuose buvo išskirtas virusas ir pavadintas norovirusu.

Inkubacinis periodas – laikas nuo užsikrėtimo iki požymių pasireiškimo yra 1–2 paros. Pirmieji požymiai pradeda reikštis nuo 12 iki 48 val. prieš šią ligą susergant. Pradžioje ligos požymiai gali būti panašūs į gripo požymius (bendras negalavimas, silpnumas). Norovirusinei infekcijai būdinga neaukšta temperatūra (37.1–37.8 C), pykinimas, vėmimas ir viduriavimas, daugeliui skauda pilvą, kai kuriems – galvą, dauguma jaučia bendrą silpnumą, nuovargį. Dažniausiai liga užtrunka vieną parą, bet kartais gali užtrukti 3 ir ilgiau. Paprastai ši liga greitai baigiasi ir nesukelia komplikacijų, todėl gydymas yra nesudėtingas ir dažniausiai nėra reikalinga medicininė pagalba.

Kokia pagalba reikalinga susirgus šia infekcija?

Kadangi ligos sukėlėjas yra virusas, o antibiotikai virusų neveikia, todėl sergant šia liga nėra specifinio antivirusinio gydymo. Pagrindinė taisyklė – gerti daug skysčių ir palaikyti elektrolitų balansą bei skysčių pu-

šausvyrą, kadangi vėmiant ir viduriuojant daug jų netenkama. Siūloma gerti elektrolitų mišinius (vaikams – Pedialyte), sportinius gėrimus, mineralinį vandenį, praskiestas sultis, daržovių nuovirus. Patartina vartoti probiotikus – gerąsias žarnyno bakterijas. Jokių specialių dietų netaikoma, ligoniniai gali valgyti ką nori, tačiau maistas turėtų būti lengvai virškinamas (nors dažniausiai jie neturi apetito).

Kartais gausiai vėmiant ir viduriuojant gali išsivystyti dehidratacija – vandens kiekio sumažėjimas, kai jo organizme lieka mažiau nei fiziologinė norma. Esant dehidratacijai asmenys skundžiasi galvos svaigimu, burnos ir gerklės sausumu, sumažėjusiu šlapimo kiekiu. Kūdikiai tampa mieguisti ir verkia be ašarų. Tokiais atvejais reikalinga gydytojo pagalba ir intraveninės infuzijos. Ši būklė dažniausiai išsivysto mažiems vaikams, ligotiems ir seniems žmonėms bei asmenims, turintiems silpną imuninę sistemą. Gydytojo pagalba taip pat reikalinga, jei viduriavimas užsitęsia keletą dienų, viduriuojama su kraujo prie-

maiša, labai stipriai vėmiama ar atsiranda intensyvūs pilvo skausmai.

Kaip apsaugoti nuo norovirusinės infekcijos?

Siūloma:

* dažnai plauti rankas su šiltu vandeniu ir muilu. Alkoholio pagrindu pagaminti plovikliai nuo noroviruso neapsaugo, nors kažkiek sumažina užkrato kiekį;

* kruopščiai plauti vaisius ir daržoves;

* dezinfekuoti užterštus paviršius su chloro junginių turinčiais valikliais;

* nevirtoti nevirtų austrių ir kiaušutinių žuvų. Jos dažnai būna užkrėstos norovirusu. Terminiškai apdorojus garinimo būdu – norovirusas nesunaikinamas. Todėl jas reikia gaminti aukštesnėje nei 285 F temperatūroje;

* pastoviai laikytis asmens higienos reikalavimų.

Paruošta remiantis:

www.cdc.gov, www.ligos.sveikas.lt, „Chicago Tribune“, www.mayoclinic.org

Romo Kalantos aukos aidai mokslinėje konferencijoje

Atkelta iš 13 psl.

Muzikos kūrėjas, rašytojas ir vertėjas Vytenis Rožukas savo pranešime pasakojo apie R. Kalantai skirtą savo dingusio romano „Naujamadiški vergai“, parašyto 1973 metais, turinį.

Vilniaus universiteto Šiaulių akademijos absolventė Viktorija Jenciūtė skaitė pranešimą „Kalantinių atgarsai Lietuvos periferijoje 1972 m.“.

Lietuvos socialinių mokslų centro Sociologijos instituto vyriausiasis mokslo darbuotojas dr. Andrius Marcinkevičius, tyrinėjantis Lietuvos etnines grupes, savo pranešime nušvietė rusų etninės ir pilietinės tapatybės konstravimą rusų kalba leistoje Sąjūdžio spaudoje.

Buvęs specialiųjų operacijų pajėgų eskadrono „Erelis-02“ Afganistane vadas, dainuojamos poezijos kūrėjas

ir atlikėjas, išleidęs savo autorinę knygą „Mūzoms ir jų kareiviams“ – Mokyto ir doktrinų valdybos Karybos instituto direktorius pulkininkas leitenantas Valerijus Šerelis savo pranešime įtaigiai, su poetišku įtaigumu pateikė rezistencijos esmę, jos principus.

Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto profesorė dr. Ainė Ramonaitė savo pranešime nagrinėjo šalies gynybos valios priklausomumo problemą.

Lietuvos laisvės kovų dalyvis Zigmantas Tamakauskas kalbėjo apie jaunimo pasipriešinimą sovietinei okupacijai.

Konferencijos baigiamąjį, apibendrinantį žodį tarė jau mūsų minėtas Mobilizacijos ir pilietinio pasipriešinimo departamento direktorius Virginijus Vilkelis.

LR Seimo narys dr. Laurynas Kasčiūnas (k.) dėkoja konferencijos rengėjams

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

MANO VIRTUVĖ

Iš rūgštynių – ne tik sriuba

Omletas su rūgštinėmis

Reikės:

2 puodelių rūgštynių
4 kiaušinių
4 šaukštų alyvuogių aliejaus
1 arb. šaukštelio sviesto
150 g (5,3 oz) Mascarpone arba „Philadelphia“ sūrio (arba riebios varškės, kelis kartus pertrintos per sietelį)
3–4 šaukštų tarkuoto Parmesano ar kito kietojo sūrio
druskos, šviežiai maltų juodų pipirų

Orkaitę iš anksto įkaitinti iki 200 C (400 F).

Rūgštynes gerai nuplauti, nusausinti ir supjaustyti.

Kiaušinius išplakti, pasūdyti, papiprinti.

Pusę pjaustytų rūgštynių įmaišyti į kiaušinių plakinį.

Karščiui atsparioje keptuvėje įkaitinti 4 šaukštus alyvuogių aliejaus ir šaukštelį sviesto. Supilti plakinį, sudėti pusę minkšto sūrio. Mediniu šaukštu ar mentele keptuvėje energingai išmaišyti kiaušinius ir sūrį.

Kai tik kepinys pradės tirštėti, sudėti likusias rūgštynes, o ant viršaus – likusį sūrį.

Pabarstyti tarkuotu kietuoju sūriu ir pašlakstyti aliejumi. Pabarstyti druska, pipirais ir dėti į įkaitintą or-

kaitę 2–3 minutėms.

Išimtas iš orkaitės omletas turi būti traškiais kraštais ir minkštu viduriu. Medine mentele perkelti omletą iš keptuvės į didelę pašildytą lėkštę. Patiekti iš karto.

Rūgštynių padažas prie žuvies

Reikės:

4 puodelių rūgštynių
1 šaukšto sviesto
1 didoko askaloninio česnako (shalot), susmulkinto
1/2 puodelio riebios grietinėlės druskos
šviežiai maltų juodųjų pipirų

Rūgštynes nuplauti, išimti storesnius kotelius ir supjaustyti.

Didelėje keptuvėje išlydyti sviestą, sudėti eskaloninį česnaką ir pakepinti, kol suminkštės, apie 3 minutes (nesudeginti!). Tuomet sudėti rūgštynes ir maišant pakepinti dar apie 5 minutes. Supilti grietinėlę ir vėl pakaitinti. Pagardinti druska ar pipirais pagal skonį.

Šis padažas labai tinka prie žuvies, bet taip pat ir paukštienos. Sultis, susidariusias gaminant žuvį arba mėsą, galima supilti į rūgštynių padažą ir tokiu būdu jį šiek tiek paskystinti.

Skanaus!

Jūsų Indrė

Mirus mylimam tėveliui reiškiamo nuoširdžią užuojautą RAMINTAI URBONAVIČIENEI ir artimiesiems.

JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdyba
ir Prezidiumas

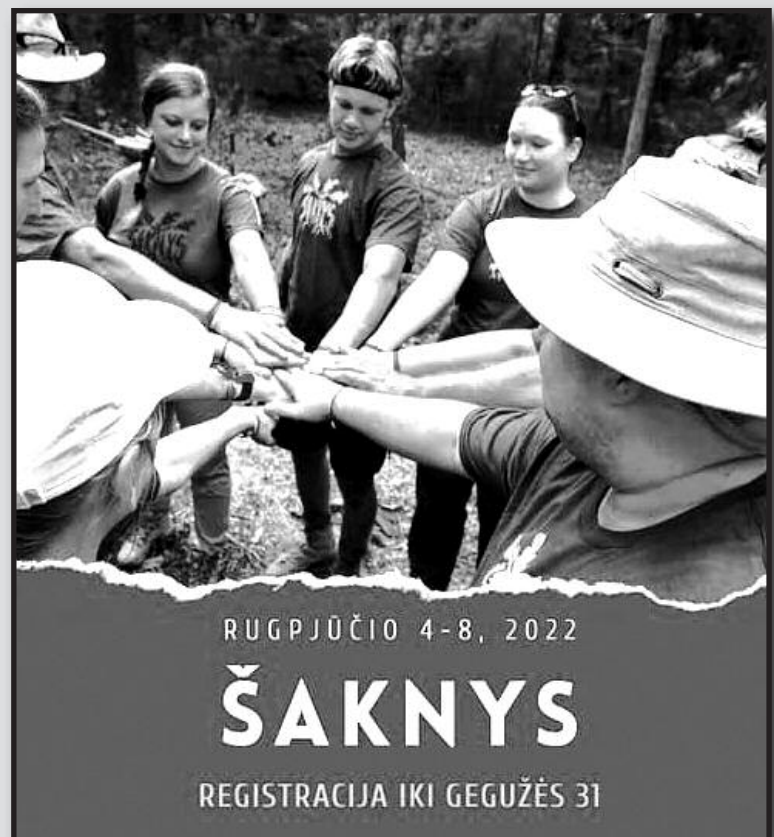
*Palinguoki, vėjau, diemedžio šakele,
Kad ji sušlamėtų liūdesiu giliu,
Jau nebepažvelgsiu į gimtines kelias,
Prisikelti amžiams aš nebegaliu...*

A † A ALDONAI BENEDIKTAI RAGAUSKAITEI-LIPSKIENEI

netekome iškilios Žemaitijos dukros, savo mecenatyste globojusios muziejų iki paskutinės minutės. Jos nuoširdi pagalba, išsaugant poeto, tapytojo dr. Antano Lipskio kūrybos palikimą, liks svairiu indėliu Lietuvos kultūrai.

Žemaitijos kultūros puoselėtojų vardu reiškiu nuoširdžią užuojautą p. Aldonos vaikams, anūkams, artimiesiems, draugams, bičiuliams. Šviesų gerbiamos Aldonos atminimą išsaugosime širdyse kaip žmogiškos tvirtybės ir šilumos pavyzdį.

Žemaičių dailės muziejaus direktorius
Alvidas Bakanauskas
Plungė, Lietuva

RUGPJŪČIO 4-8, 2022

ŠAKNYS

REGISTRACIJA IKI GEGUŽĖS 31

JAV Lietuvių Bendruomenė kartu su JAV Lietuvių jaunimo sąjunga tęsia projektą „Šaknys“, kurį remia Lietuvių Fondas. Projektas vyks 2022 m. rugpjūčio 4–8 dienomis Pietų Ilinojuje. Kviečiame JAV gyvenantį lietuvių kilmės jaunimą (18 m+) dalyvauti.

Tvarkysime senas JAV lietuvių kapines, su komandos nariais diskutuosime lietuviško paveldo išsaugojimo bei lietuviškosios tapatybės temomis. Projektas „Šaknys“ suteikia jaunimui galimybę geriau susipažinti su JAV Lietuvių Bendruomenės istorija, savo šaknimis ir lietuvišku paveldu, užmegzti naujas pažintis.

Anketą reikia užpildyti iki gegužės 31 d. –
<https://forms.gle/yBUpxRAM5MftYmTV7>

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI Į VISĄ EUROPOS SĄJUNGĄ

+ Ukraina, Baltarusija, Moldova, Rusija

Greičiausi pristatymo terminai

Kiekviena dėžė nemokamai aprausta \$100

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą

Siuntinių paėmimas iš namų

Asmeninės siuntos
708-907-3000

Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas:
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Rita
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal
188 E. Wend St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. B3 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Granitex
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Harvest Fresh
(Vit. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Hgts, IL 60004
Tel: 224-625-0331

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Galos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kunigaikščių Užėiga
6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyas
338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W. Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Ina Stankievičienė
Adresas: 2711 W. 71st Street Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-5999

Lithuanian Themed Movie Nights

Join us once a month to watch the best of American films with a Lithuanian theme or with actors of Lithuanian heritage.

"Once Around," a heartwarming character study of an Italian family and their reaction to Sam Sharpe, who comes from a long line of Lithuanian generals and marries into their family.

An academy award caliber cast, Richard Dreyfus, Holly Hunter, and Danny Aiello bring you a powerful dose of Lithuanian culture.

Once Around
The Bellis were one big happy family. Then Sam came over Sam...

Chicago Lithuanian Center
Saturday, May 21, 4:00 pm
5620 S. Claremont Ave
Chicago, IL 60636

Admission: \$15 include snacks & cash bar

Kviečiame visus į Čikagos **JAUNIMO CENTRĄ**,
kur bus rodomas filmas lietuviška tema
„Once Around”

Vaidina: Richard Dreyfus, Holly Hunter, Danny Aiello ir kt.
Gegužės 21 d., šeštadienį, 4 val. p.p.
Bus užkandžiai ir mokamas baras

2022 m. gegužės 20 - 22 d.d.

ŠALFAS

70

KREPŠINIO ŽAIDYNĖS

DALYVAUJA VISŲ AMŽIŲ GRUPIŲ KREPŠININKAI

Šeštadienį 5:00pm Šv. Mišios PLC. 6:00pm oficialioji dalis Lemonte PLC lauke. Vakarienių, apdovanojimai.
Penktadienį, šeštadienį ir sekmadienį krepšinio varžybos.

100 metų Lietuvos krepšiniui
30 metų Barcelonos Olimpinių žaidynėms

Dalyvauja lietuvių krepšinio komandos iš:
Čikagos, Floridos, Kanados, New Jersey, Texas ir kt.

Krepšinio divizionai bus suskirstyti:
Vaikų (berniukų ir mergaičių)
Jaunių A
Vyrų A ir B
Moterų
Senjorų 40+

Krepšinio varžybų adresai:
Lithuanian World Center
14911 127th Street, Lemont, IL 60439
Lemont Park District
16028 127th Street, Lemont, IL 60439
River Valley School
15425 E 127 Street, Lemont, IL 60439
Rekomenduojamas viešbutis svečiams:
Aloft
500 N. Janes Avenue, Bolingbrook, IL 60440
Tel. 630-410-6367

Registracija ir daugiau informacijos tel. 630-999-5312, 203-895-7147, clklball@yahoo.com

www.facebook.com/draugolaikrastis

Namams pirkti paskolas duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuomimais. Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Advokatas

VYTENIS LIETUVNINKAS

4536 W. 63 St., Chicago, IL 60629
(Škersai gatvė nuo „Draugo“)

Tel. 773-284-0100 • info@midwaylegal.com

Paslaugos: Nekilnojamas turtas • Testamentai ir palikimai • Verslo reikalai • Bendri teisės reikalai

www.draugofondas.org

www.draugofondas.org

Kviečiame į
“Vaiko Vartai į Mokslą”
GEGUŽINĘ
PAVASARIO BALSĄ

- SKANŪS, SVEIKI PIETŪS- šeimininkė : ZITA KUŠELIAUSKIENĖ
- GARBĖS NARIŲ IR SAVANORIŲ PAGERBIMAS
- DAINOS IR MUZIKA
- VAIKŲ UŽSIĖMIMAI IR ŽAIDIMAI

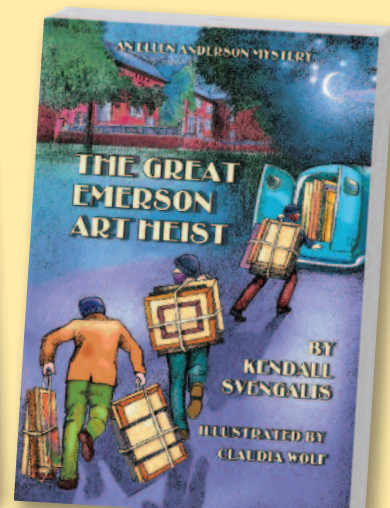
sekm., geg. 22 d., 12:15 v.p.p.
ATEITININKŲ NAMUOSE
1380 Castlewood Dr., Lemont, IL.
org.“Vaiko Vartai į Mokslą”, Valdyba/ Taryba

Expand your vocabulary, while engrossed in a “can’t put it down” novel about a 17-year-old detective, Ellen Anderson.

Great for S.A.T.s! Great for homeschooling! Great for adults!

259 pages, 1,475 SAT words, 104 illustrations. Takes place in Stratford, CT and NYC

478 pages, 2,143 SAT words, 222 illustrations. Takes place in Gary, IN and Chicago, IL

Accompany Ellen and her boyfriend, Ken, back to World War II as she confronts the threats posed by Nazi and Soviet totalitarianism. Each of these unique and richly illustrated historical novels includes hundreds of **bolded** SAT words and cultural literacy references, with glossaries. A truly exciting and novel approach to vocabulary building. *The Great Emerson Art Heist* contains Lithuanian characters.

By Lithuanian-American author Kendall Svengalis (fam: Žvingilas)

www.DunelandPress.com

1 YR - 0.75% APY*
2 YR - 1.00% APY*

*APY - ANNUAL PERCENTAGE YIELD

MOBILE BANKING | INTERNATIONAL WIRES
CREDIT/DEBIT CARDS | SAVINGS | CHECKING

310.828.7095 | info@clcu.org

www.clcu.org